(c) Orders of Government sanctioning the opening of the Combined Dispensary have been issued on 2nd February 1957, and a lady doctor posted.

N.E.S. Block to Chikmagalur Taluk.

Q.—371. Srimathi B. L. SUBBAMMA (Chikmagalur-Mudigere).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they propose to sanction a N.E.S. Block for Chikmagalur Taluk this year ;

(b) whether they can make an assurance to the above effect in public interest in view of the three hoblis of this taluk having the benefit of the above scheme ?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(a) The question of delimitation of blocks to cover the entire area of the taluk where at present only parts of taluks are covered is under consideration of Government.

(b) Does not arise in view of answer to (a)

DEMANDS FOR GRANTS "ON ACCOUNT" FOR 1957-58.

(Debate continued.)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪೆಷಲ್ಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

*ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ಹರಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಾರೈಸಿದಂತಹ ನೂತನ ಕರ್ಣಾಟಕವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ. ಈ ಪ್ರಾಂತನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬಾಪೂಜಿಯವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು. ಈ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಈಗ ನನಸಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸುದೈವವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವೊತ್ತು ಈ ರೀತಿಯ ನನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಏನು ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವೋ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದೇಇರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಭೂಗರ್ಭ ಸಂಪತ್ತು, ಖನಿಜಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಆಸೆಯಿಂದ ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಿದ್ದೆವು, ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪವೇನಲ್ಲ. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡದ ಮೂಲಿಕೆಯಿದ್ದಹಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಏನೊಂದೂ ಆಲಸ್ಯ ಮಾಡದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಈಗ ಏನು ತೋರುತ್ತದೆಂದರೆ, ನಾವೆಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಅಭಾವ ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಅನ್ನದ ಅಭಾವ, ಮನೆಯ ಅಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇವೊತ್ತು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿ ಗಂಡಸರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಬಂದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ)

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ಲಾನುಗಳು ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಾಗಿದೆ, ಸೂಳೆಕೆರೆ ಮುಂತಾದ ಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾದರೂ ಅವು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಪ್ಲಾನುಗಳು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೋ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಬಾಳಬೇಕಾದಂತಹ ಕೆರೆಕಟ್ಟಡಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಈ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೇನೋ ದೂರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸುಮಾಡಿಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ಪೋಲಾಗಬಾರದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಈಗಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಎಂದರೆ ಸುಂಕೇನಹಳ್ಳಿ, ತುಪ್ಪದಕೆರೆ, ಇವು ಒಡೆದುಹೋದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಲು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದರ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನೇನೋ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಈಗ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಈಗ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ.ಯನ್ನು ಕೊಡದೆಹೋದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಲೇರಿಯಾ ಹಾವಳಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ಮಲೇರಿಯಾ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಆ ತರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೌಡರ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. "ಮುಂದೆ ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ; ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಮತ್ತು ಗೌಡರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾವು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನಿಂತು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೂಗು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಐದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆಗಳು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋದಯದ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಈ ಸಲ ಪುನಃ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ತರಗತಿಗಳು ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳು ರಜ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಹಳಕಾಲ ರಜ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ನಾನು ಈಗ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೂ ಭಾವಿ ಬೇಕು, ರಸ್ತೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರೂಲ್ಸ್‌ಪ್ರಕಾರ ನಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ, ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಇವೊತ್ತೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿ, ರಸ್ತೆ, ಸ್ಕೂಲು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವಗೈರೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ತಾವು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಭಾವಿ, ರಸ್ತೆ, ಸ್ಕೂಲು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು.

ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಸಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನರ್ಸ್ ಕೆಲಸ, ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ, ಮುಂತಾದುವು ಯೋಗ್ಯವಾದುವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಸಾಲದೆ ಇದ್ದಂಥ

ಹೆಂಗಸರಿಗೋಸ್ಕರ, ಸಂಸಾರದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರುವ ಹೆಂಗಸರಿಗೋಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ, ನರ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಹುಡುಗರು ಮಾಡುವ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ ಅವರುಗಳು ಗಲಾಟೆಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಂಗಸರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ; ತಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ : ಹೆಂಗಸರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲದವರು ನೀವು ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕರೆದರೂ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ ಎಂದರು. ಅವರ ಮಾತು ಗಂಡಸರಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರೂ ಮತ್ತು ಗಂಡಸರೂ ಸರಿಸಮಾನ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಗಂಡಸರು, ಇಬ್ಬರೂ ಸರಿಸಮಾನ ಎಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ; ಆದರೆ ತತ್ವಶಃ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಗಂಡಸರಿಗೆ ನೋವಾದರೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರೇ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ, ಸಂಗೀತದ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ, ಮಿಡ್‌ವೈಫ್ ಕೆಲಸ ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. " ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು, ಗಂಡಸು ಕುಳಿತು ಕೆಟ್ಟನು " ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ; ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದುರೀತಿ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮನೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ ; ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇರಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಉನ್ನತವಾದ ದೇಶವಾಗಬೇಕು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೆರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕನಸು ನನಸಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲುಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(*Several Members rose.*)

1 P.M.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Members may please resume their seats. I had announced yesterday and I say it once again, that other members would not be allowed to speak today. It was an exception that I made in the case of Srimathi Bellary Siddamma because she expressed her strong desire to speak. But, I would not like to make an exception in the case of other members. I would request them that they would be kind enough to refrain from speaking today because two hours would be required by the Government to reply. By 3 P.M. the Vote on Account should be finished. So, I once again request Hon'ble Members to refrain from speaking on this occasion so that the Government Benches may have their full say in the matter.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ವಿಶಾಲವಾದಂಥ ಚರ್ಚೆನಡೆದಿವೆ. 1957–58ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಇಷ್ಟು ವಿಫುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು, ಸಾಧಾರಣವಾದಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈಟ್ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಾರದು ಎಂದಿದ್ದೆ. ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸತಕ್ಕ ಹೊಸ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಹೊಸ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ವಿಫುಲವಾದಂಥ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ಧರ್ಮ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸಭಾಪತಿಗಳ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಟೀಕೆ ಏನೆಂದರೆ:— ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಖೋತಾ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಗೆ ಇದು ಅಪಾಯಕರ, ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರಬೇಕೋ ಆಯಾ ಬಾಬುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಯಾವಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಆಯಾ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ, ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಬಾಕಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಹಾಕಿದರು ಎಂತಲೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರವೂ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಪಜಯ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣ್ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲ ಅಗಾಧವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಆದಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಸೊಸೈಟಿಗಳು, ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಹೊಸ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೊಸ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧುವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಂಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಂಕೆ ಪಡಬೇಕಾದ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ದೇಶದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಆದಾಯ ಬಾರದೇ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರ ಆದಾಯ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕೈ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಸಾಲವಾದರೂ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗಿನ ಜನ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು. ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರೀ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಸಮುದ್ರದ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮಾರಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯಬೇಕು, ಬಡತನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ, ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದೇ ವಿನಾ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಯಾವುದು ಅಗತ್ಯವೋ ಅದರ

ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ನೋಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ನೆನಪಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಜೊತೆಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಬೇಕು, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಅದೂ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣ ಒದಗಬೇಕಾದರೆ, ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಸುಂಕ, ಸಾರಿಗೆ, ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬರಬೇಕು ; ಕೇಂದ್ರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ; ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆಯಬೇಕು—ಈ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಹಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಬಡ್ಡಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ? Open market ನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅವರು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ನಮಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆಗಲೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ ಬೀಳದೆ ಹಣವನ್ನು ಅಥವಾ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಗಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ನಾನು ಕಳೆದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಬಹುವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈಗಾಗಲೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗುವಂತೆ ಈಗಾಗಲೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಧವಿಧವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನವರ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಯ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವ ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ನಂಬಬಾರದು. ನಾವಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತೆಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು, ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಕಾಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅಹರ್ನಿಶಿ ದುಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ; ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದಾಗಲೇ ನಿಜವಾದ ವಿಲೀನೀಕರಣವಾಗಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಶಂಕೆಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವೀಗ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಭೆಯವರು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಒಂದು ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಅಥವಾ ಆಫೀಸರುಗಳ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬಹುದು, ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಇಂಟರಿಂ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದೇ ನಾರ್ಮಲ್ ಫೀಚರ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಖೋತಾ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ತಾವೇ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ನಾವು ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ನೋಡಿದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು, ರೆಸೀಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಸೈಡ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರಮಾನ 35·31 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ, ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ 25.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಗೆ $11\frac{1}{4}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 32 ಭಾಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಶೇಕಡ 11; ಪ್ರಾಯಶಃ ಯಾವ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 14 ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಶೇಕಡ 15 ಭಾಗ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪೋಲೀಸು, ಜೈಲುಗಳು, ಜಸ್ಟಿಸ್, ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಶೇಕಡ 13, ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿಗೆ ಶೇಕಡ 6 ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ದೇಶದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಖೋತಾ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೇನುಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಶಂಕೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಗಾಬರಿಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೊಡುವ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೊತ್ತ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ, ನಿಜ. ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದಲೂ ತಕ್ಷಣ ಆದಾಯ ಬಾರದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಡೆಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದವರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡುರವರು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾದರು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲುಗಳೇನಿವೆಯೋ, ಅವು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಬಹು ಮಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆ. ನೌಕರರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಅನಾಮಲಿಗಳು ಇವೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ವಗೈರೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅದು ತಪ್ಪು; ಆ ರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಘದವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಿರಾಸೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೂಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೇನು ಮಾಡಬೇಕು, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆ ಬಂತೆಂಬುದನ್ನೂ ಮರೆತು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟಿನಂತೆ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು "ಸ್ವಿಚ್ ಬ್ಯಾಕ್" ಮಾಡಿದರೆ ಪುನರಾವರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡದೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ, ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ಈಗ ತಾನೆ ಆಗಿದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಡಿಸ್‌ಲೋಕೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಖಂಡಿತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಇಮಾಂರವರು ಖರ್ಚು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಯಾವ ಯಾವವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವುವೋ ಅಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಡೆಹಿಡಿದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಚನೆ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅಗತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಈ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯವೇ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭೂತಾಕಾರ ತಾಳಿತು. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರದೇ ಇದ್ದ ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿ

ಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಮುಂದೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Can I seek some information, Sir? Are the Government in full concurrence with the Report? Have they adopted it?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—That will come later on.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ''Rectified Spirit King'' ಎಂದು ಶ್ರೀ ಪಳನಿಯಪ್ಪ ಅವರ ಹೆಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬರೆಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಲ್ಲದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ. ಆತ್ಮಗೌರವವಿರುವವರು ಯಾರೂ ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಏಳೆಂಟು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸರಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರವು ಒಂದು ಮೋಳಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಯಾರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಯಾಕೆ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಯಾವಾಗ ಇಂಥ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದೇ? ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತ್ರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲು ಅವರೇ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು; ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒದಗಿಲ್ಲ.

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore South).—Irony of fate!

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ತಂದರು. ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ತರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ದೇವರದಿಂದರ, ಗ್ರಹಗತಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನಿಕರ ಪಡೆಯೋಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೋ ಏನೋ! ಈಗ ಇರುವ ವಿಷಯ ಏನು? ವಿಧಾನ ಸೌಧ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪೋಲು ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಇಷ್ಟು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮವರೇ? ಅವರನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆರಿಸಿದವರು ಯಾರು? ಅವರೇ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಹಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ, ದುಂದುಗಾರಿಕೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ, ಈ ವಿಷಯವು ನಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಈ ವಿಷಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಎನ್. ಮಾಧವರಾವ್ ಸಮಿತಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ಆಯಿತು. ಅವರೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈಕಮಾಂಡಿನವರೆಗೂ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಜನರ ಒತ್ತಾಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಾವೇ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸಿದ್ದೇವೆಯೆ? ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಗಪುರ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು; ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಯರೂ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳು ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷ ಮೀರಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅರಳುಮರಳು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ತುಂಬ ವಿಷಾದಕರ. ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರೇನು 20 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ? ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸಮಿತಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ತಮಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಆದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೇ, ಅವರ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಗೌರವದ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಅವಹೇಳನಮಾಡುವುದೂ ಚೀಫ್‌ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲುಷಿತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ, ವ್ಯಸನಕರ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದಿತ್ತು. ಏನಾದರೂ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರೇ? ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಕಾಲ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

1-30 P.M.

ಹೀಗೆ ದೇಶದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳೂ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ಇರಬಾರದು. ಲೆಕ್ಕ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ರಿಜಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಅವರು ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕುಗಂಟೆ ಕಾಲವೂಕೂಡ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟುಕಾಲ ಇಲ್ಲೇ ಏಕಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು ಏತಕ್ಕೆ, ಸ್ವಾಮಿ? ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇವರೇಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನ್ನು ಮೊದಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಚೆಕ್ಕು ಮಾಡಲು ಇಂಜಿನೀಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಓವರ್‌ಸೀರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದನಂತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವಲೆಕ್ಕಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೀರಿ ಅಂದಾಜಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಇವರೇ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾನು ಕೂಡ ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ $4\frac{1}{2}$ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 50ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿನ ವರಿಗೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದವಿಚಾರ. ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುವಂತೆ 50 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಇಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದೂಕೂಡ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಇರುವಂತಹ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನಿತ್ತು? ಅದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಗೇ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದಕಾರಣ ವಿಷಯಗಳೊಂದನ್ನೂ ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಗ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆಮೇಲೆ 60 ಲಕ್ಷ ವಾಯಿತು, ಈ ದಿವಸ 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೇ? ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೂ ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ."

ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಅಂದಾಜು ಮೊದಲು 50 ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದು, 60 ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿತು. ಅನಂತರ 130 ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿತು. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಏರಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಫಲವಿತ್ತೋ ನನಗೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಏರುತ್ತಾ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬರಲು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಆಗ ಇವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿವೋ, ದುರ್ದೈವವೋ ಏನೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರೇ ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್ನಾದರು. ಅವರಿಂದ ಬಂದ ವರದಿಯನ್ನೇ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಈ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೂ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ :

VIDHANA SOUDHA

"While the interpellation on Vidnana Soudha was being answered in the Legislative Assembly, the Chief Minister stated that the Estimates Committee may inspect the Building and examine the accounts. At the very outset we have to point out that apart from the general appraisal of the work, it was not practicable to examine the accounts, as this would involve considerable time and the assistance of financial and technical experts.

In our comments on this work we have therefore relied much on the audit reports as the accounts of this work are subject to audit by the Accountant General. In the initial stages, the Chief Minister stated that the cost of the work would not go beyond Rs. 50 lakhs. Even at that time no detailed estimates had been prepared and sent to audit. Subsequently the estimate has been prepared for Rs. 130 lakhs. It is important to note that this estimate has been prepared after the work had reached stages of completion in many respects. It is stated in reply to the questionnaire that the staff of audit office have inspected the accounts four times and a special inspection has been conducted in March 1955. A copy of the report of this inspection has been made available to us. The following are

the important observations made in the audit report:—

1. Execution of the work without sanction to detailed designs and estimates;
2. Non-maintenance of materials accounts of works including that relating to wood manufacture in proper form and efailure to ffect reconciliation between the Divisional Registers and Sub-Divisional materials returns from month to month;
3. Non-obtaining the statement of unused balance of materials at site of works in the prescribed forms;
4. Non-maintenance of work accounts in the forms prescribed;
5. Payment of part rates in bills;
6. Non-allocation of the cost of maintenance and running of lorries to the works concerned;

It may be seen therefrom that estimate of Rs. 130 lakhs prepared 2 or $2\frac{1}{2}$ years after the commencement of the work cannot be in any sense called an estimate. It can at best be an estimate as per actual execution. This would mean that in a departmental work like this where large public funds are involved, care has not been taken to ensure economy as the work has been executed without a duly sanctioned estimate. In this connection the following remarks of the members of the Public Accounts Committee on the Appropriation Accounts, 1950-51, is worth noticing;

"The absence of sanctioned estimates gives room for suspicion that they are deliberately kept back to vary the rates and quantities arbitrarily and this is likely to result in corruption and malpractice."

Most of the items come under non-scheduled items. While the Special Engineer has stated that the work has been executed economically, there are no comparative rates to prove the contrary. The audit reports disclose that stores accounts have not been reconciled and agreements have not been secured between the balances in the Divisional registers and those accounted for in the Sub-Divisional returns. The materials accounts kept in the division are imperfect in many respects and work registers have not been maintained in the manner required. The Special Engineer has admitted that the unsatisfactory state of accounts is due to want of qualified staff. It was the responsibility of the highest authority who has taken up this work to have provided suitable safeguards for checking expenditure and maintaining the accounts to satisfy audit and the public. Now that the work has reached final stages, it would be impracticable to build up the accounts to satisfaction. Even from the point of view of a citizen, it is evident that considering the utility of the building, it was unnecessary to have invested public money for architecture, decorations and other excessive comforts. In our opinion, the same utility could have been secured for half the cost with all the modren appurtenances. We also learn in addition to Rs. 130 lakhs heavy expenditure has to be incurred by other departments for formation of roads, gardens, etc. We suggest that the expenditure incurred on this building has to be thoroughly scrutinised by a small Committee of Engineering and Financial experts so that the wastage which could have been avoided and reasons therefor could be brought out and this may be a guidance for the future administrators to regulate public expenditure with due regard to necessity, financial propriety, resources and economy."

ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಭೆಯು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

ಯವರು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆಗಿದ್ದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮತ್ತು ರೇಟ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ತಪ್ಪೇ? ಅದನ್ನೇಕೆ ಸರಿಪಡಿಸ ಬಾರದಾಗಿತ್ತು? ಇಂತಹ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಯಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತವೋ ಏನೋ ರುಜು ಹಾಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರು. ಅಂತೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ 1956 ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಾಲ್ಕರೊಳಗೆ ರುಜು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಾರ್ಚಿ 1957—ಎಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಾಯಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಗ ರುಜು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಎಕ್ಸ್ಪೈರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡೋಣ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರು. ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು check ಇರಬೇಕೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ವಿಧಾನಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್ಪೈರಿ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ 97ನೆ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು financial aspect ಗೆ ಮಾತ್ರ confine ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎನ್. ಮಾಧವರಾಯರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಚತುರರು, ಗೆರೆತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವವರಲ್ಲ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

> "8-36-A. Some of the defects mentioned above in the method of estimating for and carrying out public works are markedly noticeable in the construction of the Vidhana Soudha—the largest and most expensive public building in the Mysore State, if not in the whole of South India. Designed initially as a building meant to accommodate the Houses of Legislature at a cost of Rs. 24 lakhs, it was redesigned to house the Government Secretariat and other offices as well. A fresh estimate was accordingly prepared for Rs. 50 lakhs and subsequently revised to Rs. 67½ lakhs exclusive of roads, furniture, electrical fittings, decorations, etc." (*page 97*)

ಇದೂ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡಿದರು, ಗಾರ್ಡನ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಟಗಳ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರು, ಲಾರಿಗಳನ್ನೂ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಖರ್ಚನ್ನ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಯಾರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚುಹಾಕಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು? ಇದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇರಬಹುದು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಇರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಡೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿ, ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಯಾವ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಿದ್ದರೂ ಕೂಡ broad outlines of policy ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ದಿನಚರಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ-ಹೊಸನಗರ).—ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಗೋರ್‌ವಾಲ್ ಅವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕು, ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

> "...Including these items the present estimate amounts to Rs. 130 lakhs, of which about a crore has already been spent. Confining ourselves to the financial aspect of this scheme we note that outlay of this magnitude could only be met from borrowed funds and will require a recurring provision under debt service charges of Rs. 6½ lakhs per year in the revenue budget, set off, it is said, by about Rs. 50,000 likely to be saved on rent paid for certain offices now housed in hired buildings."

ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿರುವವರು. ಅವರೂ ಏಟು ತಿಂದರು. ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಾಡಿಗೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಟ್ಟಡವಾದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದರೆ ಬಾಡಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸುಳ್ಳು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮಾಧವರಾಯರು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು check up ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಾಡಿಗೆ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡತ್ತಿರುವುದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ನಮಗೂ ಎಷ್ಟಾಟಿಕ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆರೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ಏಳು ಲಕ್ಷ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು, 'ನಾವು borrowed market loan ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ದುಡ್ಡು ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತೋರಿಸಲಿ' ಎಂದು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಏನು ಚಮತ್ಕಾರವೋ ಏನೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Borrowed market loan, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಹಣ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಮ್ಮಹತ್ತಿರ ಇನ್ಷೂರೆನ್ಸ್ ಹಣ short term deposits ಮುಂತಾದುವು ಇರಲಿಲ್ಲವೋ? ಅವೆಲ್ಲ ಸಾಲವಲ್ಲವೋ? ಇವರು ಮೊನ್ನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ನಾನು ಎಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಧೈರ್ಯವಿರಬೇಕು! Courage in excess becomes foolhardiness. ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಿದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರಿಗೇ ಹಾಗೆ ಧೈರ್ಯ.—(ನಗು)

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಇವರು ಹೇಳುವುದು. ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಂದರು. (ನಗು) ಅವರು ಹಾಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

> "If, as we have recommended elsewhere, capital expenditure on unproductive works is amortised at higher rates than productive loans, enhanced annual contribution to the sinking fund and the relative interest charges may be as much as Rs. 10 lakhs a year, for a period of 15 years."

ಏನು ಅನ್ಯಾಯ, ಎಷ್ಟು burden! ಯಾರನ್ನು ಈ Legislatureನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೊ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೊರೆ!

> "The scheme has been the subject of criticism in the State Legislature. From the financial angle, the criticism has, for the most part, taken the form of retrospective doubts as to whether there was any need at all for a new building or, at any rate, such a large and expensive one to accommodate the Houses of Legislature and the Secretariat."

ಈಗ ಆ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು, ನಾವು temporary structures ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡಬೇಕೇ ಬೇಕು ಎಂದು. ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಯಾರು ಬೇಡವೆನ್ನುವವರು? 1948ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಚಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 'ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕು, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ plans and estimates ತಯಾರುಮಾಡಿ' ಎಂದು directions ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

> "A new building to house the Legislature was an absolute necessity."

I had said this in the year 1950.

> "In view of the pressing necessity for a building for the Houses of Legislature, Government directed the Chief Engineer in March 1948 that a spacious building should be put up for holding the sessions of the Representative Assembly and the Legislative Council and also for the office of the Houses of Legislature. Such a building was considered necessary..."

1948ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪುನಃ 1950ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲೂ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

Plans for the Houses of Legislature were ready in 1951. The foundation-stone for the building was laid on 13th July 1951.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು. ಎಷ್ಟು ದೂರ flight of imagination ಹೋಯಿತು! ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ? ಗೋಪುರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು. ಅದಕ್ಕೆ ಭೋಪಾಲ್ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ ? ಆದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. 1948ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆಗಿ 1951ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಯಿತು, ಈ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ. ಇದನ್ನು ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈಗ ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದು ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯಟ್ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಮಂಡಲಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಹೆಸರೋ, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ sanctity ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ? ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ಥಳಬೇಕು, ನಿಜ, ಆದರೆ ಸ್ಥಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಭವನ ಈ ಆಕೃತಿ ತಾಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೂ ಹೇಗೋ ಕಟ್ಟಡ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಎಂದು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 42·2% ಪ್ರದೇಶ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ 57% ಪ್ರದೇಶ ಆಫೀಸುಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ನೌಕರರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ವಸತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ವರಾಂಡಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ ಹೋಗಿದೆ, ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ, ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಇದು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಟೆಂಪೊರರಿ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಕರವಾದ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಧರ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ವರದಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಟಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು ಅಷ್ಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಕೇಡಕು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರ ನೇಮಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳು, ಅವು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಗಳು ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಇದು ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರಕಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಮಹನೀಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿ ಬರೆದ ಹಾಗಿದೆ ಇದು ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಆಧಾರವೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ (ಜಗಳೂರು).—ಅವರು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ !

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಘುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿರತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಲಘುವಾದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ? ಒಂದುವೇಳೆ ಛೇರ್ಮನ್‌ರು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದವರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ವಿಷಯಗಳು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು, ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದವರಲ್ಲದ ಹೊರಗಡೆಯ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಜಡ್ಜರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅವರೇ ಅವರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ.

ಇನ್ನು ಅವರು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾದ ವಾದವಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಯಾಲ್ಯುಟರಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು

ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ, ಸಮಿತಿಯವರಿಗಾಗಲಿ, ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಗಾಗಲಿ ಅವಮಾನವುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಅದು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವಾಗ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಯಿತೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದಂಥ ಅಕೌಂಟಿಂಗ್ ಇತ್ತು, ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಯಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿರುವುದು, ಇಷ್ಟು ಹೇರಳವಾದ ಹಣ, ಇಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಇದು ಸರಿಯೇ, ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡದೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಮಜಾಯಿಷಿಕೊಡದೆ ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ, ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಬರೆದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು Rules and Procedure ಸರಿಯಾಗಿ follow ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೋಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ವಿ. ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಲನ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಇದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಡಿಪೋಸಿಷನ್ ಕಾಪಿ ಏಕೆ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಚೇರ್ಮನ್‌ರು ಯಾರದಾದರೂ ಪಿತೂರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಬರೆದು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಲಾಯರಾಗಿದ್ದವರು; ಲಾಯರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸನ್ನು ವಾದಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಾರನೇದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಜಡ್ಜರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ ಸ್ವಾಮಿ? ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆಹೋಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು, ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ರಿಸೀವ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಇದು? ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರು—high handed action, illegal action ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜಡ್ಜರು. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಅವರನ್ನು influence ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೋ, ಸಮಿಮಾತನಾಡಲು ಹೋದರೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಈಚಲ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿದರೆ ಜನ ಏನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಂತಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಜಡ್ಜರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ? ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ಅಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಮಹತ್‌ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯದೇಯಿರುವಂತೆ ಇನ್ಯಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಆಗದವರು ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದರಂತೆ! ಅದು ಹೋಗಲಿ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಎಚ್. ಮಾಧವರಾವ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುವುದು ಯಾವುದೂ ಹೊಸದಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ದೇಶದ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಅದು ಸಲ್ಲದು, ಒಪ್ಪುವುದಲ್ಲ, ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರ 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೋಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಮಿ. ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು, ಈ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಗೋಡೆಗಳು ಕಿವಿಯಿಂದ ಆಲಿಸಿದುವಂತೆ; ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದುವಂತೆ; ಐರನ್‌ರಾಡ್ಸ್ ಇಷ್ಯುಮಾಡುವಾಗ, ಪೋಲ್ಸ್ ಇಷ್ಯುಮಾಡುವಾಗ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಗ್ಸ್ ಇಷ್ಯು ಮಾಡುವಾಗ, ಲಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಬರೆಯಬಹುದು.

2 P.M.

ಬಹಳ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕಿವಿಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಯುಗವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರ ಕಡೆಯೂ ಹತ್ತು ಜನ, ಕೆಟ್ಟವರ ಕಡೆಯೂ ಹತ್ತು ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು? ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಆಗಸ್ಟಿನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ 5 ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ನಿಷ್ಠೂರದ ಕೆಲಸ. ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಅವರು ಜೈಲಿಗೆಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆ? ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 500—600 ರೂಪಾಯಿ ಪೆನ್ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಗೌರವಸ್ಥರಿಗೆ 5 ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯೆ? ಒಂದು ಪ್ಯಾಂಫ್ಲೆಟ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಲೈಟ್ ಹಾರ್ಟೆಡ್‌ಆಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಅವರು ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದು ನನಗಂತೂ ಬಹಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 25-30 ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ಇಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ ಸಹ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಅಡ್ವೈಜರಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂಥವರು most unpleasant duty ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಓವರ್‌ಟೈಂ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. Let them account for every pie of the expenditure incurred. ಸುಮ್ಮನೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣದಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ದೂರುವುದು ಬಹಳ ಅಧರ್ಮ.

ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹೆದರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ದಿವಸವೇ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದು. ಅಡ್ವರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲ ನಿಸ್ಸೀಮರಾಗಿರುವವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದೆ? ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಭಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳ ವುದು ಸರಿಯೆ? ಖಂಡಿತ ನಾವು ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. He wanted to raise a cloud of dust. ನಿಜವಾದ ತಿರುಳನ್ನು ಜನರು ನೋಡದೇ ಹೋಗಲಿ, ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡಲಿ ಎಂದು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ. ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರನ್ಸ್ ಆಚೆಹೋಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಕಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಛೇರ್ಮನ್‌ಆದ ಜಡ್ಜಿಗಳು, ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಯರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಎರಡು ಮೂರುಸಲ terms of reference ಓದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು terms of reference draft ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ:—

> "The Terms of Reference to the Committee are:—
>
> (i) to examine the state of accounts and to assess the present position;
>
> (ii) to scrutinise the expenditure on the building, having due regard to its nature, magnitude and purpose, and to examine the procedure adopted in fixing rates and executing works; and
>
> (iii) to examine the possibility of effecting economies in further expenditure on the work."

ಸಮಿತಿಯವರು ತಮಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Terms of reference ನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಐಟಂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಎಕಾನಮಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಎರಡನೆಯದು terms of reference ಗಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಆಚೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಲಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ 'ಹಾಗಿರಲಾರದು, ಸಮಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿ ಸೂಚಿಸಿರಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. With a view to save money, from the point of view of economy,—it is not beyond the terms of reference. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಡೀ ಜನತೆಯೆಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು trustees of this vast responsibility. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಮೈಮರೆತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೇನೇನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೆಲ್ಲಾ it is not beyond the terms of reference ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಅವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೇನು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿತ್ತೋ ಅದರ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿಲ್ಲ, ಆ ಎಲ್ಲೆಯೊಳಗೇ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲರ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮನನೊಂದಿದ್ದರೆ ತುಂಬ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೇ ಒತ್ತಾಯ ಬಂದರೂ ಏನು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರು blameworthy ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, blameless ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮಗುಂಟಾದ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.—

> "The Committee regrets to note that it has not received unstinted co-operation from the officers concerned. In the early stages, it looked as if even the Government was unwilling to place the Secretariat files relating to the Vidhana Soudha at the disposal of the Committee."

ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಅನುಮಾನವಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಾಗದಪತ್ರ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಛಾರ್ಜುತೆಗೆದುಕೊಂಡ

ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಫೈಲುಗಳು, ಆರ್ಡರುಗಳು ಈಚೆಗೆ ಬಂದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ವರದಿಯ ಮೂರನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಬೇಕು. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜನಿಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಚೆಂಗಲರಾಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಚೆಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೆಂದು ಹೇಳಿದರೇ ವಿನಾ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಸ್ತೆಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಡ್ರೈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು, ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೀರಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಆದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಿತು ಎಂದರು. ದಕ್ಷರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸು ಎಂದು ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂದೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಕಣ್ಣು ಮಿಂಚುವುದರೊಳಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.—

Para 3, para 12.

"The records maintained in the office of the Special Engineer made available to the Committee were not paged and were not even properly arranged. Without the aid of the Secretariat files and the files of the Chief Engineer's Office, it was difficult to get a consistent account of any important subject. Considerable time of the Committee was taken up in compiling facts."

ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಏನು? ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟರೇ? ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದವರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಖರ್ಚು ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಲೆಕ್ಕ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅದೆ.—

Page 3, para 13.

"Recording of evidence has also taken a long time as a number of Officer- witnesses were not quite willing to "tell the truth and the whole truth."

This will not redound to the credit of anybody. ಈಗಲೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕು. ಸತ್ಯ ಇದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಆಗಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸಮಿತಿಯು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಗಾಬರಿ ಪಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ನಿಜವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳದೆ ಇರಲಾರೆನು. ಮೊದಲು ಏನು ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಆಗಿತ್ತೋ ಅದು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಾತು ನಿಜಾಂಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ಲಾನ್ ಬಹಳ modest ಪ್ಲಾನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟು ಚಾಪ್ಟರ್ 2, ಪುಟ 5ರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ.—

Chapter II page 5.

"In view of the acute financial condition of the State however, the Government was unwilling to incur even this expenditure and desired that the plans and estimates might be recast to reduce the cost, keeping in view the modifications suggested by the Speaker."

ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೀಕರರು ಕೌಂಟರ್ ಸೈನ್ ಮಾಡಬೇಡವೇ? P.W.D. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೌಂಟರ್ ಸೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತೇ? ಸ್ಪೀಕರ್‌ರನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು, P.W.D. ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದವರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ತಾವೇ, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ತಾವೇ, P.W.D. ಇಲಾಖೆಯೂ, ಅವರದೇ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅವರೊಬ್ಬರೇ. All the three combined in one. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿಗಳು. ಖರ್ಚು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೀರಿದಮೇಲೆ ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. P.W.D., ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಹೀಗೆ ಮೂರೂ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರದೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಯಾವ ರಿಕಾರ್ಡೂ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಖರ್ಚು 50 ಲಕ್ಷ ಮೀರಿದನಂತರವೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನವೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ದುಡ್ಡು ಹೋಗುತ್ತದಲ್ಲಾ ಎಂದೆನಿಸಿ ನಾವು ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಟೀಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. ದೇವರೇ, ಬಡವರ ಹಣವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ನಾವು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗಳ ಪೇಪರ್ ಕಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹೈಕಮ್ಯಾಂಡಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾವು helpless ಆಗಿದ್ದೆವು ಎಂಬದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾರ್ಟಿ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ಶಿಸ್ತಿಗೋಸ್ಕರ, lump sum ಮಾತ್ರ ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ expenditure ರಿಗೆ ಅಲ್ಲ. Working of the party system was responsible for that.

ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಆಗಲೂ ಸಹ ವಿರೋಧಿಸಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. It may be limited to ten lakhs of rupees in view of the financial stringency ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿಮಾಡಿ ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎರಡನೇ ವರ್ಷವಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದಿದ್ದೆವು ಹೀಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೂ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೇ ಬದಲು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಸಹ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯಟ್ಟನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿದರು? ಯಾವುದಾದಲೂ Procedure ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ಬೇಡವೆ? ಇದು ಏನು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ಕೆಲಸವೇ? ಅಧಿಕಾರ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಬಹುದೆ? ಒಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಮೀಟಿ ಏನೆನು ಹೇಳಿತೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರೇ? ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ ಅವರು ತಕರಾರು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. 'Ornamentation for a building of this nature is unnecessary' ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೋ ಅದು ನಡೆದೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ :

"The Chief Minister should have left the Committee to its deliberations and awaited their plans and report. On their accepting the plans, Government should have adhered to them."

It is a salutary principle.

ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಡೋಮ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

". . . . It is to be remembered that 7 out of the 10 members were employees of the State, who could not afford to express any views opposed to those of the Chief Minister. The Chief Minister called these members to his Chamber and gave them directions. Not only that, he finalized the plans and got such plans presented to the Committee. The unanimous suggestion of the Committee to omit the end domes was flouted by the Chief Engineer. These domes have been built at a cost of Rs. 3.84 lakhs without consulting the Committee. Several major deviations in designs and architecture involving a huge additional expenditure of about 35 lakhs have also been effected without reference to the Committee. The Technical Committee formed to decide details that may arise day-to-day-relating to design, construction, art, etc., was also ignored.

The Standing Technical Advisory Commitee was reconstituted by Government with effect from the 1st December 1953."

Even that was not consulted.

ಹಿಂದೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಲ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಯವರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೀಗಿದ್ದುವು.

"To tender technical advice and opinion on outstanding matters in the Public Works and Electrical Departments in relation to projects and works of large magnitude and in particular of those estimated to cost over Rs. 10 lakhs."

ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಹುದಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು 180 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯ ಪ್ಯಾರಾ 13ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

"The Chief Minister constituted himself the final authority in the matter of architectural features including finalizing designs, working drawings, changes and additions to the structure, as will be clear from the extracts of his Inspection notes. The Government Architect, the Chief Engineer and the Special Engineer had to carry out his orders. The statement of the Chief Minister that these changes were being put

up to Government for sanction through the usual channels is not borne out either by the records in the Secretariat all of which, as informed by the Secretary, Public Works Department, were made available to us, or by the records of the Chief Engineer or the Special Engineer. The evidence of these officers is also the other way. His statement that the final word in these matters was of the Government cannot be accepted."

ಸ್ವಾಮೀ, ವಿಷಯ ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಾವೇ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಸಮಿತಿಯವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಒಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿಕೊಡುವಾಗ ಸಮಿತಿ ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದಾರೆ :—

"The head of the State or the Minister of the Department concerned should not interfere with the day to day execution of the work. Such interference is subversive of discipline and is likely to engender a sense of irresponsibility in the officers concerned."

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇವರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ತ್ರಾಹಿ, ತ್ರಾಹಿ, ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಇವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಚೆಕ್ಕು ಮಾಡುವವರಿಲ್ಲ, ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಚೆಕ್ಕು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜನೀಯರ ತನಕವು ಹೋಗದೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಇವರೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"As will be shown hereafter, there has been a sense of irresponsibility and a failure on the part of these officers to discharge their respective duties."

ಸ್ವಾಮೀ, ಆಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗು ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು "ಭವ್ಯವಾದ ಭವನ" ಎಂದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದೆ. ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಂದೀಘರ್ ವಗೈರೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಅದೃಷ್ಟ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮೀ, ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ನಾನು ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾವು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಂಜಿನೀಯರುಗಳು ಮಾಡುವ ಡಿಸೈನ್ಸ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಲೇಮ್ಯಾನ್ ತರಹ ಇರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

"The instruction of the Chief Minister issued from time to time direct the executive to imitate the architectural features found in different buildings in the State."

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಚಿಕ್ಕದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದು, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅಗಿ ಈ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರಲ್ ಫೀಚರ್ಸ್ ಖರ್ಚು ಒಂದು ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದ್ದು ಎರಡು ಲಕ್ಷವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುದ್ದನ್ನು ಬೇರೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ತರಿ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನವಿಲನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿರುವ ನವಿಲು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಭಾರಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರಲ್ ಫೀಚರ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಾಬಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಅರಿಯರ್ಸ್ ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಉಚಿತವೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಅನಂತರ ಈ ಭಾರಿ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಪೇಸ್ ಇತ್ತು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಕೂಡಲು ಅವಕಾಶವುಳ್ಳ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 42 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 57ರಷ್ಟು ಜಾಗ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಯೂ ಇರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವರು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೀತಿ ನೋಡಿ :—Para 16 page 12

"The window lintels adopted for 'Kumara Krupa' may be adopted for the South quadrangle on the ground floor and the window balcony treatment at

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

'Kumara Krupa' with side pillars treatment may be adopted for the second and third floors with modifications. The Kotethene on the south side being too plain, carving may be done in the sama manner as is done at Snbramanya Swamy Temple. . . . . "

' ಇಂಡಿಯನ್ ಬಿಲ್ಡರ್ ' ಎಂಬ ಒಂದು ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಮ್ಯಾಗಸೀನ್ ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ಟೈಲುಗಳು ಬೇಡ, ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟೈಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂತಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಹೀಗಿದೆ:

"I then considered ornamentation unnecessary for a building of this nature. At that time, my view was that the architecture should be suitable to the function of the Houses of Legislature and should not look like a temple."

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"For Secretariat and other offices, I would prefer a plain building without any ornamentation. This heavy expenditure on ornamentation of the building is a criminal waste of money..."

ಅವರು ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ, ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಈ ರೀತಿ ಅವರೇ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದು ಸಾಧುವಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹಣ ಕೂಡ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು, space ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ornamentation and embellishments ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ Legislature buildingಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್‌ರವರು ಪ್ಲಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಪ್ಲಾನು ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದು ಫೈಲಿನಲ್ಲಿದೆ.

Page 16 Para 7

"7. It is seen from a perusal of the drawings made available to the Committee that the Assembly House at Madras is of a practical or utilitarian type, without extravagant architecture, and unnecessary embellishments. The Assembly Hall therein provides for greater accommodation than in the Vidhana Soudha."

ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ utilitarian type ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ತರಿಸಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, location of buildingನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಒಂದು ದಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ರುಂಬಿಗಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ನಾನು, ಮಾಣಿಕ್ಯಂ ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ರುಂಬಿಗಲ್ ಮೂವರೂ ಸಹ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಮುಂದಿನ ಲೇಔಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ ಇರುವಹಾಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ವಿನಾಕಾರಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಇರುವಹಾಗೆ, ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ರುಂಬಿಗಲ್ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

Para 18 Page 3

"3. Dr. Krumbiegel, a renowned architect of this State and a member of the Committee appointed to evolve a suitable design, had suggested the location of the building further North and opposite the vacant area between the Old Secretariat and the Insurance Office. By such a location, the entire building would have commanded a good view from the Cubbon Park on the East. This location would have also resulted in more spacious area round the building, affording suitable approaches without affecting the importance of the Residency building which has its main approach on the South. The structure would also have been at a higher and imposing level, and would not have involved heavy earthwork clearance and formation."

ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಣ್ಣು ತೆಗೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದೇವೆ, ರಸ್ತೆ ಸರಿಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಕಾರಣವಲ್ಲ. ಯಾರ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು? ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬರೆದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ನಾವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಬಂದ ಕಡೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ' ಎಂದು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟರು.

ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದಂಥ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ credit ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯಲು ಖರ್ಚಾದ ಹಣ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಕಮಿಟಿಯವರು, ಇಷ್ಟೊಂದು heavy earthwork ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಿಟಿಯವರ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಓದಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ plans and estimates ಮತ್ತು detailed estimates ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಸಾಧು ; ಅದರಿಂದ ಹಣ ಪೋಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ; misappropriation ಮತ್ತು corruption ಎರಡೂ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ, ತುಂಗ, ಮುಂತಾದ ಭಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನೂ ಬಲಿಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುವರಮೇಲೆ ತಾವು justify ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಅಸಾಧು. ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತುಂಗ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಚಾತುರ್ಯ ನಡೆದಿರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಬರೀ Mechanical Engineer, ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಅವರಿಗೆ favourite ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಅವರಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ? ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು audit objections ಕೊಟ್ಟಮೇಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸದ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾದ Kempiah & Son ರವರಿಗೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು ? ಇದರಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿಗೂ ಇವರೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೂ ಇವರೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರೂ ಸಹ ಒಬ್ಬರೇ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅಡ್ವಾನ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, which is against the rules. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಸಾಲಕೊಡುವುದು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಸಹ ಇವರಿಗೇ ಕೊಡುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದು, ಇದೆಲ್ಲ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು departmental ಆಗಿ construction ಮಾಡಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಪ್ಪಲೇ ಇಲ್ಲ. Departmental ಆಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ economical ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನೇ ಪುಷ್ಟಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಅನೇಕಸಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಅವರು ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Page 24 Para 17.

"Shri K. Hanumanthaiya, who is evidently responsible for this Project stated that he had no idea of the probable cost of the building. He did not discuss with the Engineers the question of cost at any time. He did not care to examine the question of cost either when he ordered construction of the building or the addition of the third floor or any of the major deviations. In answer to a question whether he had any idea of the cost of the Project, say, in the middle of 1954, he stated :

> "Either on that date or subsequently or previously, I had not in my mind a fixed figure. The fourstoreyed building plan was there and whatever was required to complete that building had to be provided was my idea."

In fact Shri Hanumanthaiya never bothered himself about the question of cost at any stage. He got the plans of the building prepared, ordered execution of work departmentally, made various deviations as and when it struck him, and got a building of his choice constructed. The cost was to take care of itself. Estimates,

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

administrative sanction and technical sanction were naturally an *anathema*. Execution of work under these conditions was evidently not possible by contactors. The inconsistency between his stand taken as Chairman of the Public Accounts Committee and his stand as the architect of the Vidhana Soudha cannot otherwise be explained."

ಇನ್ನೂ ಒಂದು extreme view ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು :

Para 18.

"Shri Hanumanthaiya has thus taken the strange view that no estimate is necessary if the work is to be executed departmentally, evidently, to justify his otherwise unjustifiable action."

25 ವರ್ಷ Government Serviceನಲ್ಲಿದ್ದು re-appoint ಆಗಿರುವ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ನೂ ಒಂದು peculiar view ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Para 20.

"In deciding on departmental execution, *saving of money is a secondary consideration*. The main consideration is avoidance of trouble with the contractors in settling their claims".

ಹೀಗೆ ಇದು ಒಂದು strange combination. It was a strange combination of one gentleman disregarding cost and another gentleman saying that saving is of secondary importance. The main consideration was avoidance of trouble with the contractors in settling their claims.

The whole thing has been mismanaged and the State has today to bear this heavy loss.

Para 21.

"Shri Hanumanthaiya had to admit that for economical execution of work by departmental agency, it is necessary that it should be done by expert competent engineers who had experience of execution of such work and that they must act honestly and diligently. There must also be a proper organization for execution and for maintaining proper accounts. Last, but not of the least importance, is the preparation of the detailed estimates duly scrutinized and sanctioned by competent authority. This statement is inconsistent with the stand he has taken in the execution of the Vidhana Soudha."

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, 26ನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ :

Page 26.

"Para 24. Under these circumstances, it would be permissible to come to the conclusion that all this was designedly made, to force the hands of Government to find whatever funds may be required for this huge scheme, conceived and designed to cost two crores or more"

ಆಮೇಲೆ Methods of executionನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ರೇಟ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ರೇಟ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಜಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. Most peculiar thing, ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೂ ಇದ್ದಂಥ ಸಂಬಂಧ 31ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ರವರಿಂದ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

"The evidence on record indicates that Sri Muniappa was not prepared to be guided by his superior officers and was not amenable to their control." (*Para 22—page 31*).

"23. As his evidence shows, Sri Muniappa had very little knowledge of accounts either before or after he became Special Engineer."

He stated :

'After I took charge I did not study the Accounts Code and the requirements of the proper maintenance of the accounts in the Division. I relied solely on my accounts Superintendent.' (*Page 31*)."

ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಿರುವಾಗ accounts ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೆ ಹಣ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ದೇವರೊಬ್ಬನಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಬಹಳ

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಭದ್ರವಾದ ಆಸರೆ ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರು ಅವರ ಸುಪೀರಿಯರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವಿಧೇಯರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಾಕಿ ಆಫೀಸರುಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"19. The Committee notes with very great regret that the Superintending Engineer and the Chief Engineer did not function at all. It is very likely that this omission to perform the essential duties of office was due to the assumption of over-all direction of the works by the Chief Minister and his dealings directly with the Special Engineer. That officer did not consequently hesitate to ignore his superior officers. He submitted to the Superintending Engineer the estimate of Rs. 50 lakhs which was designedly an under-estimate, and told that officer that if he sent up that estimate, he would get it sanctioned. The Superintending Engineer did not listen to this and returned the estimate to him with certain directions. But it was again submitted after about three months, as it was, without complying with those directions. The Superintending Engineer thereafter submitted it to the Chief Engineer for the approval of the Government though he knew that it was a gross under—estimate and unworkable. He did not scrutinise the estimate. The Special Engineer executed several works without submitting designs to the Superintending Engineer for approval. Though the latter noticed in practically all his inspections that more reinforcement than was required was being used, he did not take any steps to prevent it beyond orally telling the Special Engineer not to do it. He did not make any inspection of the Office of the Special Engineer."

"21. Sri K. S. Gangadhara, the then Chief Engineer, stated that the Special Engineer did not implement his instructions on several occasions and when the situation was getting out of control, he made a report to the Government. The situation, however, did not improve thereafter." (*Page 36, para 19*).

ಹೀಗೆಯೇ, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ, ಸ್ವಾಮಿ. ಡೆಲಿಬರೇಟ್ ಆಗಿ ಅಂಡರ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. This is in page 38, Chapter 10, para (2). ಎಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಯಾವಾಗ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಲಿಮಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿಗಿಯಾದ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರೋ ಆಗ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ:

"This was not enough to reduce the estimate to Rs. 50 lakhs. The Special Engineer therefore reduced the rates arbitrarily. He stated:

'Because the estimate had to be reduced to Rs. 50 lakhs, we must find out some means to reduce it and the only means that I found was by reducing rates. We did not resort to other method of reducing portions of the building.' (*Page 38, para 2*).

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ಯಾಮಾಫ್ಲಾಜ್ ಇದೆ; ಫ್ರಾಡ್ ಇದೆ ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ.

"He further stated:

'Apart from the direction, there was no reason for reducing the Rs. 80-lakh estimate.'" (*Page 38*).

ಹೀಗೆಯೇ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು, 120 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ನಾಮ್ಕಾವಾಸ್ತೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಐಟಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಪ್ಲೂಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"It was impossible to reduce the estimate to Rs. 50 lakhs without reducing the height of the supers ructure and altering the elevation to an austere and simple type. This should have been done by referring the plans back to the Government Architect; but he was not consulted." (*Page 38—39*)."

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

"There were several discrepancies in these estimates. The totals were not correct. It was therefore returned to the Special Engineer. He corrected the total of Rs. 102 lakhs to Rs. 107·5 lakhs and deleted the provision of Rs. 4 lakhs for 'providing art treatment to the Assembly and Council Halls and Rs. 1·50 lakhs for veneering for the Central Dome and gold plating at the top', and maintained the total of Rs. 130 lakhs. Instead of submitting the file through the Chief Engineer, he submitted it directly to Government." (*Pages 40-41*).

ಹೀಗೆ ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಕೂಡ ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ರೇಟ್ಸನ್ನು ಆರ್ಬಿಟ್ರರಿ ಆಗಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾದ ಅರ್ಥ ಏನೋ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೋ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ 50 ಲಕ್ಷದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗೂ, 130 ಲಕ್ಷದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಏನೋ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೋಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಐಟಂಗಳಲ್ಲಿ ರೇಟ್ಸ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಬಂದಾಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"15. The Committee is constrained to observe that in Vidhana Soudha works, the estimates were not being prepared according to requirements. They were not scrutinized by the authorities concerned and Government sanctions were accorded as a matter of form just to silence the Accountant-General. The estimates were also not adhered to. Changes were made from time to time, it is said, according to the instructions of the Chief Minister." (*Page 46.*)

ಇಷ್ಟು, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ತಿರುಳು. ಬಾಕಿಯದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ Vidhana Soudha Gardens, masonry tanks, water supply and sanitary fittings ವಿಚಾರ. ಇದೂ ಕೂಡ ಯಾವ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ, ವಿಧಾನ ವೀಧಿಯನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಓದಬೇಕು. ಇದೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ನವರು ಬಹಳ ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. Page 58ರಲ್ಲಿ Tools and Plants ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

Page 58, para 91.

"The expenditure of Rs. 1,73,676-9-0 for the purchase of 12 second-hand Dodge vehicles is not included in this figure. The expenditure is debited to the different Divisions to whom the lorries have been transferred. This amount should also have been debited to Vidhana Soudha estimate because these vehicles were purchased for the Division and were palmed off to the other Divisions because, they were unserviceable."

ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ:

"One new T.D. 24 Tractor, one new H.D. 16 Tractor and two new big scrapers at a cost of Rs. 5,34,129 were obtained for the Vidhana Soudha Division through the Central Stores, Public Works Department. This amount should also have been debited to Vidhana Soudha under the Tools and Plant."

"Two scrapers and two tractors from Bangalore Division and two bulldozers from the Agricultural Department at a cost of Rs. 3,80,000 were obtained for Vidhana Soudha works."

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು, ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಮಾಡಿ

ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಏನೂ ತಿಳಿಯದವರಂತೆ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿದೆ, ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳು ವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಹೊಗಳುವರು ? ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ? ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳೇ ಹೇಗೋ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಿನ್ನೆಮೊನ್ನೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಸರಿಯೆ ? ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥೆಗೇ ಕೆಟ್ಟಹೆಸರು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು ; ಕಾರುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವು ದಕ್ಕೆ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸರಿಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿತ್ತು, ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಖರ್ಚು ಅಷ್ಟು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ.—

Page 60, para 105.

"Other instances of extravagance: A few instances which are typical of the manner in which the works have been carried out in disregard of all rules of procedure and cost leading to extravagant expenditure are given below. It seems clear that the persons responsible did not bother about the financial or other implications of the various deviations made"

They are: Central Dome, Corner and Secondary Domes, Trusses and Ceiling for Assembly and Council Halls, Cutstone Pillars, etc.

ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಉಳಿತಾಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಪೋಲಾಗಿದೆ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಡೋಮು ಹಾಕುವಾಗ ತಳಹದಿ ಎಷ್ಟು ಹೊರಬಲ್ಲದೋ ಅಂಥ ಟವರ್ ಹಾಕ ಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಭಾವನಾಪರವಶ ರೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ 192 ಅಡಿ ಟವರ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಭಾರ ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿಯಿರ ಬೇಕಲ್ಲ. ಇಂಜನಿಯರುಗಳೇನಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಟವರ್ ಭಾರ ಹೊರಬೇಕಾದರೆ ಅಸ್ತಿ ಭಾರ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟವರ್ ಕೆಲಸ ಆಗುವವೇಳೆಗೆ ಸಮಿತಿಯು ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಟವರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಡೋಮ್ಸು ರೂಮು ಮೂಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಪದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಅಂದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ? ಈಗ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಿಗ ರಾಮಯ್ಯನಂಥವರು ಲಿಫ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಲಿಫ್ಟ್ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಂಜೂರಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ, ಮಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ ಅಂತೂ chaotic, ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆದು ಅಂಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಡಬಾರದ್ದೇನು ನಡೆದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥ ವಾಗುತ್ತದೆ. "It is no wonder that the state of accounts is chaotic." ಎಂದು ವಿಶದ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಬಹಳ irreconcilable ಎಂದು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ರವರು ಮುಂತಾದವರು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. Iron and steel rods ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಟ್‌ಪೀಸಸ್ ವಾಪಸು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಕ್ ಸ್ಲಿಪ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಚೆಕ್ ಮೆಷರ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 85ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಬ್ಸರ್‌ವೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Para 54.

"Some measurement books show that payments were made on nominal rolls without entering even the previous measurements in the book. The position today is that there is no verification of the work paid for. The totals of the measurement books will have therefore to be made and verified with the actual work executed."

"We found that a few Nominal Rolls had been paid without being passed either by the Divisional Officer or by the Accountant. The Special Engineer admitted this in his evidence that: 'I see that a few Nominal Rolls have been passed, some without my signature and that of the Accountant'."

ಆಮೇಲೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ವಾಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.—

Para 89.

"In many instances, there have been no sanctions and in a few, there was also no provision in the sanctioned estimate for the purchases. In spite of these, orders have been placed and commitments entered into and sanctions sought for thereafter. Perhaps the Superintending Engineer, when the Special Engineer was only an Executive

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

Engineer, and the Chief Engineer felt helpless as the Special Engineer was in direct contact with the Chief Minister."

ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವರೆಗೂ ದೂರುಹೋಗಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ ದಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸುಲಭ ವಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದಹಾಗೆ ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿದರೂ ನಿಜದ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬಂದಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟೇ ಅನುಭವಸ್ಥರು ಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬೇಳೆ ಬೇಯಲಿಲ್ಲ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು ಡೆಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿ ಶೀಲಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ, ಮೋಸ, ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ವಿಶದವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಟ್ರಕ್ಸ್ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಂಡಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮೋಟಾರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಅಲ್ಲದಿರುವವರಿಂದ ಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಉಭಯಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಮೋಟಾರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮಿತ್ರರು, ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಹಳ ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ನೇಹಿತರ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಯಿಂದಿರಬೇಕು. Cæsor's wife must be above suspicion, ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿದ್ಯು ಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅವನ್ನು ವಹಿಸುವಾಗ ಬೇಡವೆಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"It is also stated that the Assistant Secretary, P.W.D. and the Special Engineer, Vidhana Soudha had phoned for immediate action. They did not allow any grass to grow under their feet till these items were purchased."

ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮೂಲಕ ಹೋದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಟೆಸ್ಟ್‌ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ಸರಿ ಯಾಗಿದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಹುಷಾರಾಗಿ ನೋಡಿ, ಸರ್ವಿಸ್‌ಗೆ ಬರುವುದಾಗಿ ದ್ದರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ಯಾರಾ ಓದಬೇಕು, ಅದು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ.

3 P.M.

ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಂಥ ಸೆಕೆಂಡ್‌ಹ್ಯಾಂಡ್ ವೆಹಿಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ನೇಹಿ ತರಾದವರಿಂದ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನುವರೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮೊದಲು ಏನಾದರೂ ಜಾಹೀ ರಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೇ? ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಬ್ಬರು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠುರ ವಾಗಿ interpellation ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ವನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಇದು ಆಗಿದೆ. ಇರುವ ವೆಹಿ ಕಲ್‌ಗಳು ಸಾಕಾಗಿದ್ದವು. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದೆ :

Page 98. "Purchase of these secondhand vehicles from Sri Devarao Shivaram Ubhayakar is a criminal waste of public funds."

ಬಹುಶಃ ಇದು ಶಿವರಾಂ ದೇವರಾವ್ ಉಭಯಕರ್ ಎಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ (ನೆಲಮಂಗಲ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಹಾಗಲ್ಲ. ದೇವರಾವ್ ಶಿವರಾಂ ಉಭಯಕರ್ ಎಂಬುದು ಸರಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂ ಡದ್ದು ಯಾಕೆ? Still poor Muniappa was made to place orders. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು criminal waste of money ಅಲ್ಲವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ :

Chapter XV, para 1.

"The sole idea that obsessed everyone connected with this transaction seems to be to purchase them regardless of their need, their cost, their condition, or their performance. Though they were not fit to be purchased, these unfit vehicles were knowingly accepted by the Special Engineer and the Chief Engineer, and 90 per cent of the price was paid. Although the seller had committed breaches of the terms of the sale, and the Division had to receive damages and the sums spent by the Division on repairs, the balance of 10 per cent was paid without deducting any of these sums."

ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ, ಎಂಜಿನಿಯರು ಒಂದು

ಟ್ರಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿ ನೋಡಿದರೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇವೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಟಯರ್ಸ್ ಟ್ಯೂಬ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಟ್ಯೂಬ್ಸ್ ಟಯರ್ಸ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಇದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ :

"As the military trucks with Sri Devarao Shivaram Ubhayakar have been tested and found good, as they are ready for use with steel cabins and steel reinforced wooden bodies and as they cost only Rs. 13,825 each as against the cost of Rs. 14,038-8-0 per mere chassis to be supplied by Messrs The Premier Automobiles, I request that sanction of Government to purchase 12 trucks directly without reference to Stores Purchase Committee, may kindly be communicated early, as they are urgently required for Vidhana Soudha Works."

ಇವನ್ನು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ :

"As already pointed out, the Vidhana Soudha Division had 29 vehicles and there was no demand for any additional vehicle."

ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜನಿಯರು D. O. ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

"The Special Engineer wrote a D.O. to the Chief Engineer requesting him to address the Government for expeditious sanction to the purchase of 12 vehicles from Ubhayakar."

ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:— "The description of the trucks to be purchased given in the schedule is almost identical with the description given by Ubhayakar in his letter dated 2nd February 1954", Advertise ಮಾಡಿದರೇ ? Stores Purchase Committee ಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರೇ ?

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—That is the trick of the trade.

Sri T. MARIAPPA.—That is the trick of the trade ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ತಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

"This amendment was designedly made with a view to purchase the second-hand vehicles of Ubhayakar."

The second thing is: "this amendment was made by the Stores Purchase Committee with the approval of the Secretary, Public Works Department. The dates of publication of the notification and the amendment in the Official Gazette are not on record."

Mr. SPEAKER.—How much more time does the Hon'ble Minister require?

Sri T. MARIAPPA.—About half an hour more, Sir.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet half an hour afterwards.

The House adjourned for Lunch at Eight Minutes past Three of the Clock and reassembled at Thirty-eight Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Sri J. MOHAMED IMAM.—Sir, may I know the future programme ?

Mr. SPEAKER.—As all Hon'ble Members know, we are discussing the Budget. It has to be finished to-day. Tomorrow at 8-30 A.M. we are meeting and finish the Appropriation Bill and then take up the Non-official Business. We are meeting in the afternoon and again take up the Non-official Business.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I submitted in the beginning alone, Mr. Speaker, that it is desirable to extend the session by two days, *i.e.*, till 29th evening. Appropriation Bill has assumed certain amount of importance. I request one full day may be set apart for Appropriation Bill and one day for Non-official Business. Instead of meeting at 8-30 tomorrow, we may meet from 12 to 5 and deal with the Appropriation Bill because we do need a little more time.

Mr. SPEAKER.—Usually, very short speeches are being made on the Appropriation Bill. It simply reproduces the Budget and nothing more and when once

(MR. SPEAKER.)

the Budget has been discussed threadbare and so much time is taken, we should not take more time on the Appropria tion Bill. As things stand, we should not take more than half an hour or an hour on Appropriation Bill, because Appropriation Bill is a Bill which is not controversial. As the Budget has been discussed threadbare, the Appropriation Bill should not take more than an hour at the most. After that, we shall take up Non-Official Business in the morning and again in the evening. I will give five hours time for Non-Official Business. If we finish the Appropriation Bill in the morning taking one hour after question hour and sit till 12-30 we could have two hours. Again, we can meet at 3 P.M. and sit till 6 if Hon'ble Members are pleased. So, we will have five hours for Non-Official Business. Moreover, Appropriation Bill should not be controversial at all.

Sri J. MOHAMED IMAM.—It is a controversial Bill ; we are definitely going to oppose that Bill.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble the Leader of the Opposition can oppose the Bill tooth and nail, but the thing is, long speeches repeating the whole argument on the Budget would not be proper. Let me understand from the Leader of the Opposition how much time he would require on the Appropriation Bill.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I would like to take 45 minutes for the Appropriation Bill if the Chair kindly allows me.

Mr. SPEAKER.—I would not allow 45 minutes because there is not much to speak on the Appropriation Bill. I would not allow any Hon'ble Member to take so much of time. There is nothing new there.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Every thing that will come out will be new, Sir.

Mr. SPEAKER.—After all in every Assembly they will take not more than 15 minutes for the Appropriation Bill. In Andhra Assembly they will not take more than 15 minutes. In Madras also, I am told, they do not take more than 25 minutes.

Sri J. MOHAMED IMAM.—In Mysore, we have taken one day, Sir.

Mr. SPEAKER.—The old Assembly is not existing now. Last time I did not allow much time on the Appropriation Bill.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಷಯವೇ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವರದಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಐಟಂಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ನಾನು ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ 1957-58, 1956-57 ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri K. PRABHAKAR.—With your kind permission, I would like to ask the Finance Minister as to why he said that 'if Prabhakar says that it is Deva Rao Shivaram Ubhaykar, I shall accept it.' I would like to ask his personal explanation in the matter, Sir.

Sri T. MARIAPPA.— Because I heard him Saying, very clearly and distinctly, that what was stated in the report was correct, I said so, Sir.

Sri K. PRABHAKAR.—I would like to ask him to repeat the answer.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅವರು "ದೇವರಾವ್ ಶಿವರಾಮ್ ಉಭಯಕರ್" ಎಂದಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರ ಮೇರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಡಿವಿಷನ್ನಿಗೆ ಟ್ರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ 12 ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಮಿಲಿಟರಿ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವೇಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಮನಿ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲಾರಿಗಳಿದ್ದವು ಅವುಗಳೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಲಾರಿಗಳಿಗೇ ಕೆಲಸವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಟ್ರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜನೀಯರು ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು 1954ನೇಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 4ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಖಾಂತರ 12 ವೆಹಿಕಲ್ಸನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಲಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ

ಎಂದು ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ "Brand New Military" ಎಂದು ಅಡ್ವೈಟೈಸ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಂದು ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ನೋಟಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರಾ 16—ಪೇಜು 101 ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"............... In this note, it is stated that these vehicles may be purchased provided the department is satisfied that these vehicles are as good as new and capable of giving satisfactory service without any trouble for a normal period expected of such vehicles and that these vehicles though manufactured several years ago are suitable and in sound condition with all parts intact and they can serve for the normal period of life prescribed for new vehicles and there would be no difficulty whatsover in obtaining spare parts."

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ತರಹ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ತೋರಿಸಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು (ನಗು)

ಉಭಯಕರ್‌ರವರು ಮೋಟಾರ್ ಡೀಲರ್ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ನ್ಯೂ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ Committee ಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

"........They were not examined as to their soundness. Even from this report it is manifest that the vehicles should not have been accepted, or at least should not have been accepted in the condition they have been accepted."

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಬೇರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ 13 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದೆ? ಆಮೇಲೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

"18. The order for supply by the Stores Purchase Committee, required inspection and approval of the Chief Engineer. On 14th April 1954, he saw the vehicle and passed the following order :

'I have seen the vehicles. Sufficient amount for replacing damaged parts should be withheld and the bills passed for payment.'

ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು damaged parts replace ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು withhold ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"........ This was not done. The Special Engineer spent Rs. 1,680 for effecting certain repairs. This was not deducted even from the final payment made on 8th July 1955."

"In making this purchase costing Rs. 1,74,000 the ordinary care to get these vehicles examined by an Automobile Engineer was not taken."

ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರರೂಪಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವೇ ? ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. They were not even road-worthy.

"On 20th May 1954, the Special Engineer placed an order for purchase of 8 sets of tyres, tubes and flaps at a cost of Rs. 5, 295-6-0 for these vehicles on the ground that no tyres were provided for stepneys. The order was only for 8 sets, because 4 vehicles were already transferred to other Divisions. On 9th July 1955, Government sanctioned Rs. 33,000 for purchase of 50 sets of tyres, tubes and flaps for these military vehicles."

"On 8th June 1954, the Special Engineer informed Ubhayakar about the bad condition of the eight vehicles excluding those sent to Tumkur and Hassan Divisions........."

ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಹಾಸನದ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು !

"......... stating that it was noticed that milo-meters of all these 8 vehicles were not working, that they were consuming large quantities of engine oil, gear oil and differential oil, that four fan

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

belts had snapped, that one dynamo and one petrol tank sent to the firm for repairs were not returned, that the damaged tyres and tubes were not replaced though promised and that one more tyre had burst and was not replaced. In his letter dated 10th June 1954 he sent a further list of defects which remained unrectified. That list is not on record. *The subsequent correspondence with this firm shows that the vehicles purchased by the Division were unserviceable second-hand vehicles and required constant heavy repairs.*

New Desoto Vehicles ತರಿಸಿದ್ದು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ.

"........It is also clear that the tyres were unserviceable from the very beginning. It was reported that the vehicles gave a mileage of 6 on load and 7 on no-load, per gallon. This is lower than the test got made by the Special Engineer. It is obvious that the vehicle tested was not included in the purchase or at least a perfunctory test was conducted."

"22. These vehicles were neither necessary nor useful and were not on the road in April 1954. The Special Engineer was therefore anxious to get rid of them as early as possible".

ನೋಡಿದರು, ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು.

"He transferred two vehicles to Tumkur Division on 29th April 1954 and two to Hassan Division on 30th April 1954. The Executive Engineer, Tumkur Division complained that they were not giving good service though they were repaired often in the Division Workshop and at the suppliers' garage. By 26th August 1954, four tyres had already burst and the vehicles were stopped for want of tyres."

"23. The Special Engineer transferred six vehicles in August 1954, and the remaining two on 6th November 1954 to other Divisions. These vehicles had not done any haulage work for the Vidhada Soudha Division".

ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? Ubhayakars—(I am using plural advisedly)—ಇವರಿಗೆ ಪರಮ ಮಿತ್ರರು. ಮಿತ್ರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಹಾಗೆ "Cæser's wife must be above suspicion" ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವ vehicles ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವ ಕಟುವಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟರು. ಮೊದಲು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ

"I wonder why the Special Engineer was so eager to secure the equipment."

ಎಂದು remarks ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"25. On the letter of the Executive Engineer, Chitaldrug Division to Special Engineer for giving delivery of 2 of these vehicles copies, to him, the Chief Engineer remarked on 27th September 1954 :

'This Executive Engineer seems to be fond of these heavy trucks which are giving trouble and consume a lot of petrol'.

ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದೆ.

"26. Having given the certificate as he did on 14th April 1954, these remarks are pointless. It is apparent that the Chief Engineer was atleast as eager to secure these vehicles as the Special Engineer. Both are equally responsible for this heavy loss to the State".

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲ ಇದೇ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅದೇ ಉಭಯಕರ್ ಅವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಗ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದರು. Soundness ನೋಡಿ test ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ test ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು drop ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅನುಭವವಿದ್ದರೂ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಅದೇ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ತರದೂದು, ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿಧಾನ, ಇವೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಖಂಡನೀಯವಾದುವು.

"29. It appears that the Stores Purchase Committee also shared the anxiety of others to purchase the vehicles of Ubhayakar regardless of consequences. It must be noted that the orders for Vidhana Soudha Division and Bhadra Reservoir Works were placed on the same day, *i.e.*, 11th March 1954".

ಈ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಂಥ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಎಲ್ಲ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೂ ವಿರೋಧವಾದದ್ದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"33. Under these circumstances, it is difficult to accept the correctness of the representations of the Special Engineer to the Chief Minister and the Chief Engineer about his need for 12 Dodge vehicles. His anxiety to purchase these vehicles cannot be reasonably explained on the ground of need. The Chief Engineer should not have moved the Government for sanction, merely because the Special Engineer and the Assistant Secretary, Public Works Department, were pressing him to do so. He should have scrutinised the need before sending the proposal. The facts, however, lead to the irresistible inference that he was as anxious as the others, if not more, to acquire these vehicles".

ಆಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರ 35ರಲ್ಲಿ

"....*We have made this analysis for these nine months to demonstrate that the demands of the Special Engineer for more and more vehicles was not in the least justified; and that the Dodge vehicles should not have been purchased. This analysis further shows that apart from hiring of lorries to contractors, which should not have been done, the Department did not make adequate use of the vehicles used by it*".

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಮೈಲೇಜ್ ಓಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವೇ ಹೊರತು ಆದಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು

"38. Instead of carrying out these orders, the Special Engineer pointed out that hiring of lorries was very necessary for the Vidhana Soudha Division and requested approval to continue hiring out of lorries. The Chief Engineer refused to convey approval for hiring of departmental lorries (letter No. 5417 dated 5th July 1954)".

"39. In spite of these prohibitory orders, the Special Engineer persisted in hiring out of lorries to contractors. The contractors have put the lorries to maximum use regardless of damage to the vehicles with the result that considerable sums had to be spent for repairs of these lorries".

"40. These vehicles were hired not only to the contractors supplying material for Vidhana Soudha Work but also to Messrs. Kempaih Sons and Co., who were the tendered contractors for the Accountant General's Office building."

ಅಲ್ಲೇ ಸ್ವಾಮಿ, significant ಆಗಿ ಇರುವುದು. ಆವೇಲೆ ಎರಡನೆಯದು ಬೋರಯ್ಯ ಬಸವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ flooring contract ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಇದೂ ಅಷ್ಟೇ ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂದವಾಗಿ ಕಂಡುಬಿಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಯಾರಾದರೂ ಪರಿಣತರು, experts, ನೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇತರರು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೋರಯ್ಯ ಬಸವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ಇವರು lowest tenders approve ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸರಿ ಎಂದು ತೋರಬಹುದು. ಈ flooring ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರೆಂದರೆ, ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿ tiles ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರು. ಬೋರಯ್ಯ ಬಸವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಬರೀ nominees. ಇವರ ಮೂಲಕ ಬೇರೆಯವರು sub-contractor ಆಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಈಗ ಬೋರಯ್ಯ ಬಸವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸೂಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ 55, 56, 58, 59, ಪ್ಯಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 61ನೇ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

4 P.M.

"61. Evidently banking on the support of the Chief Minister, he had decided to give this work on contract to this firm. Therefore, instead of carrying out the direction, he complained to the Chief Minister that the tenders for flooring had not been approved. Thereupon, the Chief Minister asked the Chief Engineer to dispose of the matter early".

ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ.

"Thereafter the Special Engineer returned the tenders and the comparative statement to the Chief Engineer on 1st December 1954 stating that 'the tender portion need not be discussed by the Committee'. He also stated that no portion of the flooring was proposed to be done departmentally as the department did not propose to instal machinery and manufacture tiles . . ."

ಆಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರ 62ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇದೆ.—

"He, however, justified his action in not complying with the direction of the Chief Engineer to place the subject before the Technical Committee on the stock excuse of 'avoidance of delay'. He took 14 days to submit the tenders to the Chief Engineer. If avoidance of delay was the object, he should have promptly convened a meeting of the Technical Committee and after obtaining their decision, he should have submitted the tenders for approval . . ."

ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ 14 ದಿವಸ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಫ್ಲೋರಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರ ಅಭಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"At the meeting held on 2nd December 1954, the Technical Committee merely elaborated on the details of the types of flooring work to be done. It should have asserted its rights and should have examined all these questions and should have required Special Engineer to submit the data statements to enable it to finally dispose of the matter satisfactorily. It failed. The Chief Engineer, who presided over the meeting, did not invite the Committee to decide these questions. The reason is obvious. He had already taken a decision at the behest of others."

ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು 3 ಲಕ್ಷ 21 ಸಾವಿರ ಇದ್ದದ್ದು 5,33,942 ಆಗಿದೆ. page 113 para 79ನಲ್ಲಿ

"The Committee has ascertained the rates at which flooring has been done for institutions, offices and industrial concerns in Bangalore and also at the power house control room of Jog. On a comparison of those rates with the rates paid or payable to the contractor, it will be noticed that the cost of this flooring work is Rs. 77,277 more than what it should be. If the Department had carefully prepared the data rates and the quantities of flooring to be done, had given wide publicity to the tender notification and entered into correspondence with the leading manufacturers of tiles and had not insisted on manufacture at site, the Committee feels that this amount could have been easily saved. As usual there was bad planning and the matter was unnecessarily rushed through. The facts and circumstances of the case warrant an inference that all this was done to favour the contractor."

ಪ್ಯಾರಾ 83 ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ purchase of junglewood planks,

scantlings, and reepers ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೈಯರ್ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಕಮಿಟಿಯವರು ವಿಶದವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಮರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೆಂಟರಿಂಗ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್, ಪೋಲ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಸಿಂಧು ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದುಬಿಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 117ನೇ ಪೇಜು 104ನೇ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ.

> "As already pointed out, there is no correspondence with the Forest Department on this subject. No attempt was made to see if supplies could be obtained from the Forest Deparment on more favourable terms. The Special Engineer evaded to reply the question whether the material purchased from Kempiah Sons &Co. was secondhand. It is also not correct to state that all the formalities were observed before resorting to local purchase."

ನಾನು ಮೊದಲೇ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ, ಮೆಸರ್ಸ್ ಉಭಯಕರ್, ಬೋರಯ್ಯ ಬಸವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್; ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ, they have played a prominent role in the construction of this Vidhana Soudha.

ಅವರಿಗೆ ಫೇವರ್ಡ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಕೇಳಿದಂಥ ರೇಟ್ಟು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Air conditioning plant ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ, ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷ ಇದೆ.

> "Their quotation was definitely lower than that of Blue Star Engineering Company."

ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, higher rates ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಏರ್ ಕಂಡಿಷನಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಬೇಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾನ್ಸ್ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಲಿಫ್ಟ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೂ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೂ tug of war. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಸರಿಯೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನೈಸ್ ಮಾಡಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರೇ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

Purhase of casuarina poles. ಇದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕ್ರೂಕೆಡ್‌ವೇ ಏಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Purchase of steel racks ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

> "The whole procedure was highly objectionable. Without arriving at definite specifications, tenders were invited. After specifications were changed and finalized, fresh tenders should have been called, giving sufficient time for the submission of tenders. This leads to the impression that this extraordinary procedure was followed to favour particular firms and to exclude large-scale manufacturers."

ಹೀನಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ well known firms ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು.

> "In the aforesaid letter dated 28th May 1955, the Special Engineer has stated that he was entering into a contract with Messrs. Sri Rama Metal Works as instructed by the Chief Engineer in person. This appears to be incorrect. In his letter dated 28th June 1955, the Chief Engineer asked the Special Engineer to examine whether the higher rate was justified by the extra metal required. It was stated that it was better to do the work according to the orginally quoted rate or Rs. 1–8–0 adding that the increase of rate might at the most be 0–2–0 per cubic foot... In the meanwhile Sri Rama Metal Works had done the work to the extent of 10943 C. ft. The Special Engineer requested approval for payment at Rs. 2–2–0 for this work......"

ಈ ರೀತಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ಸಿಮೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ—

"The Committee is of the view that the account of cement requires a detailed investigation. It will be necessary to determine the excess of cement issued to work over the actual requirement according to specifications. It will also be necessary to determine whether the whole or any part of the 3850 bags of cement was received back from M/S. Kempiah Sons and Company. The question of the loan of cement has been examined in detail."

ಇದೇರೀತಿ ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇರ್ರೆಗ್ಯುಲ್ಯಾರಿಟೀಸ್‌ನ್ನು 16 ನೇ ಚಾಪ್ಟರ್ ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಶದವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು Employment of convict labour. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಾಗ convict labourನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಹಣ ಉಳಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಝರ್ವ್ ಪೋಲಿಸ್ ಹಾಕಿದ್ದರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಮೇಲೆ Interior Decorations ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿ, ನಿಯಮ, ನಿಬಂಧನೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸದೇ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಮಾಡಿದ್ದೇ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. It is also a poor show ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಚಾಪ್ಟರ್ 17ರಲ್ಲಿ Transactions with Messrs. Kempiah and Sons ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ? ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ 1,86,500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಡ್ವಾನ್ಸನ್ನು ಯಾರ ಅನುಮತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟರು ? ಅವರೇನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗನೇ? ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಂತ ಹಣದ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. 'This advance cannot be secured as advance under the P. W. D. Code, they were against the P.W.D. Code' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಮೇಲೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಕೌಂಟ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬಂದು ಎಲ್ಲೋ ಬಂಕು ಹಾಕಿದರೆ ಕಾಯುವವರು, ನೋಡುವವರು ಯಾರು? ಲಾರಿ ಬಂದು ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮಾನು ಹೋದರೆ ಗತಿಯೇನು? ಅಕೌಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಹಾಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ಮೂಲಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಆಮೇಲೆ ಉಳಿತಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಮಿತಿಯವರು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೇ ಕೆಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಬಹಳ ಕಡಮೆ, ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಯಾರದೋ ಹಣವನ್ನು ಯಾರೋ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯೆ? ಸಮಿತಿಯವರು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಉಳಿತಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಬೇಕು, ಹೊಸ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಮಿಸ್ ಮೇಯೋ ಬರೆದ ಮದರ್ ಇಂಡಿಯಾ ವರದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಲಿಸ ಬಹುದೆ ? ಅವರು ಡ್ರೈನ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ most unpleasant duty ಮಾಡಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಹೋಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಕೊಟ್ಟು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ರೆಸ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಡದಿರುವವರು, ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಬಾಂಬೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಿಲ್ಡರ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್ ಎಡಿಟೋರಿಯಲ್ ಓದಬೇಕು. 21-3-1957ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟೋರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

"An Expensive Folly. People who know and like Bangalore are unlikely to forgive Mysore's former Chief Minister, Mr. Hanumanthaiya, for one thing—foisting on that beautiful and well planned city a leviathan, in the shape of a fulsomely ornamental Vidhana Soudha completely out of character with the rest of Bangalore. Now it seems that building can be criticized on many other scores. The Report of the Inquiry Committee on the Soudha is startling

because it shows how financial checks and balances can be by-passed and the bureaucracy completely overruled by Ministerial high-handedness. The first estimate for the building considered by the Government was Rs. 23 lakhs. This was felt to be too much in relation to the resources of the State and Rs. 10 lakhs was thought a more appropriate figure. The total outlay on the Vidhana Soudha undertaken will be more than Rs. 180 lakhs and that after a saving of Rs. 20 lakhs effected through recommendations of the Committee.

How this was possible at a time when the State had to borrow to meet its normal expenditure makes a remarkable story. Unrealistic, 'unworkable abstract' estimates were prepared ; major deviations from even those, the Committee says, were made by the Chief Minister 'without any sanction and regardless of cost'. Since it is not at all comforting to think that such reckless squandering of public money can go on despite post-audits and financial scrutiny, the recommendations of the Committee deserve consideration by all Governments, State and Central. Projects of such magnitude, it is advised, should never be undertaken departmentally but given on contract; stringent methods of financial control, supervision and keeping of accounts should be observed ; and the arbitrary orders of individual Minister should never be taken to be the orders of a Government.

No democracy can function if the bureaucracy is not sufficiently strong and honest to stand up to Ministers and insist on correct practice and procedure. It is in some ways unfortunate that officers, weak though they were, will now have to answer for things they did at least in the partial belief that they were carrying out Governmental orders. Mr. Hanumanthaiya's preliminary reply is unconvincing and his accusation that the motive of publication of the Report now is political seems ill-considered, if only because publication before the election would have been much more damaging to the party and also to himself."

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯಮಿತ್ರರು "ಸಕಾಳ" ಎಂಬ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸಮಿತಿಯು ಎತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಲೇಖನ ಬರೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿಧಾನಸೌಧ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಉಳಿಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿಯಿತೆಂದು ನಾನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಇದೇನೂ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡವಾದವಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಇದು ನಾನ್-ಪ್ಲ್ಯಾನ್ಡ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಮೊದಲನೆಯ ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾರೋಡ್ ಫಂಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ ನೋಡಿದೆ. ಆ ಸಾಲ, ಈ ಸಾಲ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ಷೂರೆನ್ಸ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್, ಷಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್ ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇದು ಬಾರೋಡ್ ಫಂಡ್ಸ್ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. S. METGUD.—(Bail-Hongal) On a point of information, Sir. The whole discussion is going on about the Vidhana Soudha. The construction work of the Vidhana Soudha was going on for the last three or four years. May I know how the House then sitting accorded its sanction for the expenditure of this amount ?

Sri T. MARIAPPA.—I have already answered that part of the question. Perhaps, the Hon'ble Member was not present in the House then.

Sri H. S. METGUD.—If the Hon'ble Finance Minister enlightens the House on that point, the House can follow the discussion more intelligibly.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಇದಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ ಓಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ವಿರೋಧಿಸಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿಯೂ ಸಹ ಆ ಟೋಕನ್ ಗ್ರಾಂಟುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Sri H. S. METGUD.—If that is so, can this House again discuss the same thing which has already been voted upon once ?

Sri T. MARIAPPA.—My Hon'ble Friend is entirely wrong in the assumption that he makes. We are not going to vote this amount again, but the question is how that money was spent, whether it was spent properly, whether there was any misappropriation or misapplication of the money, etc. All these points are relevant to the discussion now, because the Government is answerable to this House for this expenditure.

Sri H. S. METGUD.—When once the House voted the amount and accepted the expenditure, the whole question came to an end and so unless the House agrees to the reopening of the question, the question cannot come up before the House again.

Mr. SPEAKER.—I point out what exactly is the position. Certain amounts had been sanctioned by this House for building the Vidhana Soudha. So, how the money was spent, what was the nature of the expenditure, what was the nature of the appropriation or re-appropriation, etc., are all relevant to the discussion and they can be discussed here.

Sri H. S. METGUD.—The whole Vidhana Soudha Enquiry Gommittee Report is not before the House for discussion.

Mr. SPEAKER.—As I told the House earlier, the whole Report is not officially before the Assembly, but it has somehow crept in by the backdoor and it is before the House.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಹೇಳುವದರ ಮೊದಲು, ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಭಾಭವನದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಚಿತ್ರದಂತೆ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದು ದುಂಬಿಯು ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜೇನು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ದುಂಬಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೂವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದುದು ಕಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಜೇನತುಪ್ಪವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರೇ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬರೀ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ (ಮರಾಮತ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವರ್ಷದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಜೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ, ವಿಚಾರ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಏನೇನು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಿಂದ ಬಂದ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಓವರ್‌ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ಕರ್‌ನಾಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆಗಳ ರಚನೆ, ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯಪಡಕೂಡದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ವರದಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯು ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೂಲಕ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದುದು ವ್ಯಸನಕರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎದುರುಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್ ಅವರು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಏನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ಆ ಒಂದು ಅಂಶಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರದಿಯು ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಾನು ಮಹಾಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ ಸಮಿತಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಬೈದಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ವರದಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಿಂದ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು

ಕರೆಸಿ ಕೂಡಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ನಂತರ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಕುಟ್ಟಿಸಿ ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಟೀಕೆಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

4-30 P. M.

Sri B. P. KADAM (Ankola-Karwar).—On a point of order. Is making allegations and insinuations of this personal nature warranted, Sir ?

Mr. SPEAKER.—It is no point of order. At the most, it is a point of information.

Sri B. P. KADAM.—Insinuations ?

Mr. SPEAKER.—Sometimes insinuations are made ; it is unfortunate.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Ramanagaram).—All that I can say is, he has the right to make allegations. This is not the first time; I am accustomed to that. The debate is concluding. I may kindly be permitted to reply to these on the Appropriation Bill. I will not indulge myself in any allegations, but I will only meet some points.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY (Gauribidanur).—As Chairman of the Estimates Committee, I may also be permitted to speak after Sri Hanumanthaiya speaks because he has made some personal allegations against the Committee.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member may kindly resume his seat. I understand what he means. I am going to deal with the matter after the Budget is finished. I will deal about the scope of the debate on Appropriation Bill. Unless a new point is made out or it is a new argument, I cannot, under the rules, allow members to discuss the same points and advance the same arguments on the Appropriation Bill. I have just now received the necessary authorities and I am going to read before the House and inform it about the scope of the debate on the Appropriation Bill.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—Anyhow, I may be permitted to speak after he (Sri K. Hanumanthaiya) speaks tomorrow.

(*Laughter*)

Sri J. MOHAMED IMAM.—In view of the importance that the debate has assumed, I wanted a day to be set apart to discuss about charges and counter-charges. If you permit me, I want to move a motion, 'that the Report may be taken into consideration.'

Mr. SPEAKER.—I am not free, as the Leader of the Opposition knows, in this respect. I am not free unless the Report is placed on the Table of the House and the Leader of the House allocates some time for discussion. Unless that is done, I am helpless. So, I cannot have any debate on the Report. I can only say that it has been sufficiently discussed and it will serve no useful purpose by discussing it over again.

*ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈ ಅಂದಾಜುಗಳು ಏಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜು ಇಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಅನಂತರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಮೂರು ಅಡಿಯಿಂದ ಆರು ಅಡಿಗೋ, ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಯಿಂದ ಆರು ಅಡಿಗೋ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಅಡಿಗೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ರಿವೈಸು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ 50 ಅಡಿ ಎತ್ತರವನ್ನು 40 ಅಡಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಅಡಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಆಗಲೂ ಹಿಂದಿನ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ರಿವೈಸು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮೊದಲು ಈ ಕಟ್ಟಡ 23 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ 50 ಲಕ್ಷ, 60 ಲಕ್ಷ, 70 ಲಕ್ಷ, 130 ಲಕ್ಷ ಹೀಗಾಗಿ ಈಗ 180 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಆದಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೆ ಇವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೇನೂ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಲಸ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಹತ್ತು ಅಡಿ ಪಾಯ ತೆಗೆದು ಸರಿಯಾದ ನೆಲ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎಂಟು ಅಡಿ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರುಜುವಾತು ತೋರಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಪಡೆದು ಅನಂತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಂದಾಜುಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾದ ಒಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 50 ಲಕ್ಷದಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

150 ಲಕ್ಷ ಈ ರೀತಿ ಊಹೆಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜನ್ನು ಬಡಾಯಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೂ ಸಕಾರಣಗಳನ್ನಿತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಎಂಜನೀಯರುಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ, ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ "I smell the rat" ಎನ್ನುವಹಾಗೆ—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಂತೆ "ವಡೇವಾಸನೆ" ಎಂದು - ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಅನುಮಾನವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಆತುರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದ ತತ್‌ಕ್ಷಣವೇ ಈ ರೀತಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ "ಎತ್ತು ಹಾರುವ ಮುನ್ನ ಗೋಣಿ ಹಾರಿತು" ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿವರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಆ ಇಂಜನೀಯರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವರೇಕೆ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರೆಂಬ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬರೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೇಳಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಈ ವರದಿಯವರು ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಈ ರೀತಿ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಸಮಿತಿಯವರು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅವರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಬರೆಯಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಹಾಗೆಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದ ಸಭೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅಲಂಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ, ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಕ್ರಮಗಳು ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ ವೆಚ್ಚಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಸಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜೀ, ನೆಹರು, ಪಟೇಲ್, ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರ ಯಾರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರ್ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಚಿತ್ರಕಲಾಕೋವಿದರಿಂದ ಬರೆಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಂಥವರು ಬರೆಯಬೇಕು, ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಂಥವರು ಬರೆಯಬೇಕು, ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಂಥವರು ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಯಾರ ಯಾರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು, ಯಾರು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯವರು ಇವೆಲ್ಲ ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದೂ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು, ಇದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಮತ್ತು ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್‌ರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದುವು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾರೂ curtain ಆಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ಏಳೆಂಟು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಮಣ್ಣು ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಇಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ 'ಭೇಷ್ ಭೇಷ್' ಎಂದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಕುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅಠಾರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಬರಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾದವು. ಈಗ ಬಹುಭಾಗ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು, ಸಾಮಾನು ದಾಸ್ತಾನು ಲೆಕ್ಕಗಳು, ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯಿತು ಎಂದು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. Normal ಆಗಿ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಮುಂದುಗಡೆ ಇರುವ ಮಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ (debris) ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ, ಸುತ್ತಲೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿದರು. ಇವುಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಘನ ಅಡಿಗೆ 18-20 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ

ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಅವು ಮಂಜೂರಾಗುವವರೆಗೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇತ್ತು. ಅಂದಾಜುಗಳು ಮಂಜೂರು ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿ, ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂಥ ಸಂದರ್ಭವಲ್ಲ ಇದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಕೇಳಿತಂತೆ ಸಮುದ್ರ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು. ಅದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿತಂತೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ನಗು) ಬಹುಶಃ ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಾರಣ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಆ ರೀತಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಸಂದೇಹವಿದ್ದೇ ಇದೆ.

ಇನ್ನೂ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ 150 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಶೇಕಡ ಸಾಲಿಯಾನ ಮೂರರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೂ ಸಹ 4 ಲಕ್ಷದ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 180 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಆಗ 5 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಠಾರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ನಗರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನೂ ಅಠಾರ ಕಚೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಿವ್ವಳ ಉಳಿತಾಯ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ನಾವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿ 4 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರವೇ ಅಥವಾ 5 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರವೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ತಗುಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚು 150 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, 180 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, 200 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಆಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಭಾವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿಟೈರ್ ಆದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪೆನ್ಷನ್ ಕಳೆದು ಉಳಿದುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಭಾವನೆಯಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ Lumpsum grant ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ರಿಟೈರ್ ಆದ ದಿನ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಪೆನ್ಷನ್ ಕಳೆದು ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಯಿತು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರುಗಳು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಘನತೆಗೂ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಘನತೆಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲವೆಂದು ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಚದರ ಅಡಿಗೆ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಆಯಿತು, ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 20 ರಿಂದ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ, ತೋಟಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಸಹ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಚದರ ಅಡಿಗೆ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲವೆಂದರೆ, 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲಂಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು, ದುಂಬಿ ಜೇನು ನಾನಾ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಮಧುವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಶೇಖರಿಸಿರುವಂತೆ, ತಾವೂ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಭಾವನಾಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು, ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಕಿಟಿಕಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರು. ಇದು ಹಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇದೇನು ಛತ್ರವೇ, ಮಠವೇ, ದೇವಸ್ಥಾನವೇ, ಕಚೇರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (ನಗು) ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೊಗಳಲಿಲ್ಲ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ವೆಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಯಾರು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ? ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಕಟ್ಟಡದ ಒಳಗಡೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಾತ್ ರೂಂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ "ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಗಳುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ; ನನಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಕರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತಲೆ ಇಲ್ಲವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಲಭೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನುತಾನೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಇನ್ನು ಟ್ರಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು 13 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ನನಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ: ಅದಕ್ಕೆ "ನೀವು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ಹದಿಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಟ್ರಕ್ಕಿಗೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೋರಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ತೋರಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ವಿವರಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ವರದಿ ಪ್ರಕಟನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೋ, ಅದು ಸರ್ವಥಾ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಹೊಸಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಹಮದ್‌ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಓದಿದರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಮಹಮದ್‌ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್‌ಗಿಂತಲೂ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಕಿಯವರು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಎಂದರೆ ಅದು ಕಠಿಣವಾದ ಮಾತು ಆಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಮಂಜೂರಾತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಅನುಮತಿ ಕೇಳದೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀನು ಮಾಡು ಎನ್ನುವಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಹಂನಿಂದ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅನ್ನುವರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅವರು ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತೇನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉದ್ದೇಶವಿರಬೇಕು. ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ದಾರಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಇದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೊಲೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ 20 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ, ಕಡೆಯದಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದಾಗ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು "ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ, ಒಂದೊಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿನ ಹಾಗೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನೆರವೇರಿತು; ಇದೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂದೇಶ" ಎಂದು ನನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಇವೊತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾಸಿನಹಾಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೇ ಇದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದದ್ದು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತವಾಯಿತು, ಯಾರು ಏನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗ, ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ದಾರಿ, ನೀತಿ ಸರಿಯೇ, ನ್ಯಾಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಧರ್ಮಛತ್ರ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಬಾಕಿಯವರಹಾಗೆ ಬಾಳಿದ್ದರೆ, ಬಾಕಿಯವರು ಸತ್ತು ಹೋದರೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಧರ್ಮಛತ್ರ ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೋ? ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಗೋಡ್ಸೆಯ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ರಾಮನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ರಾವಣನ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಹೆಸರು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹೊಗಳಿದರೂ ಇರುತ್ತದೆ, ಹೊಗಳದೇ ಇದ್ದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೆಸರು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೇ, ಮಾರ್ಗವು ಮುಖ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸ್ವಭಾವವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ದುಡ್ಡನ್ನು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ

ವರೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆ ಒಂದೂಬೇಡ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಬಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಸ್ಥರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಾನೆ ಏನುಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನನ್ನ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ನಾನು ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು. ನಾನು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತು ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ. ನಾನು ಎಷ್ಟು ನಿಯತ್ತಿನಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನ ಕಾನಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ.

ಅವರ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಪೋಲೀಸ್ ಐ.ಜಿ.ಪಿ., ಯವರು ಆ ರೀತಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಭಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೂ ಭಕ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ತರಹ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿಧವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರುಳಾಗತಕ್ಕ ಜನ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ತುಲನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತಾಪತ್ವೇನ ಬಂದ ನಾಲ್ಕುಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ತಾವು ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಜವಾಬು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, 'ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಲೀಡರ್ ಆಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿದಾಗ ಒಮ್ಮತ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದು. ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇಕೆ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ? ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೂ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದೊದಗಲಿಲ್ಲ, ಅಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಎರಡು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಧಾನ ಸೌಧವಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದ ಕಟ್ಟಡ. ಪ್ರಾರಂಭದ ಲಾಗಾಯ್ತು, ಎಂದರೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಷಾದಕರವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ''ಇದೇನು ವಿಧಾನ ಸೌಧವೋ, ವಿಷಾದ ಸೌಧವೋ'' ಎಂದು ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಸಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕೇಳಿದರು ''ನೀವು ಒಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ (Judicial Enquiry Committee) ಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದೀರಂತೆ, ಹೌದೇನು?'' ಎಂದು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ''ನಾನಿನ್ನೂ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿಲ್ಲ, ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅದಿನ್ನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬಂದಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅವರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು, ಹಾಗೇನಾದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತೇವೆ'' ಎಂದು. ''ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀವು''— ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ—''ಅವರನ್ನು ಆ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಎಂಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ''ಅಂಥ ವಿಚಾರವೇ ತಿಳಿಯದು, ಆ ರೀತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ನಿಮಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವೈಪರೀತ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಏನಾಯಿತು? ನೀವೂ ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ನಿಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದೀತು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅನುಮಾನ ನಿಮಗೆ ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಒಂದನೆಯ ಸಲ ನಡೆದ

5 P.M.

ಮಾತು. ಎರಡನೆಯ ಸಲ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದನಂತರ ''ನೀವು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಾ?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ''ಆ ವಿಚಾರ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ''ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಗಳೇನಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು 'ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಪುನಃ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಈಗಾಗಲೆ ತಡವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪುನಃ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ಲಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ವಿನಾ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. "ನೀವು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ದೇವರಿದ್ದಾನೆ, ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ'' ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. "ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತರಬಾರದು, ದೇವರು ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ದೇವರನ್ನು ತರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಮಾತನಾಡಿ ಹೆದರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಅಥವಾ ಅವ್ಯವಹಾರಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ನನಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ರುಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದು ಬಹಳ ತಪ್ಪುಭಾವನೆ, ಆ ಮನುಷ್ಯ ಬಹಳ ನಿಕೃಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕಮಾಡಿರುವ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸದಸ್ಯರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇರುವಾಗ ಅಂಥ ಸಮಿತಿಯು ರುಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ನೀನು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ "ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಇಂದಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರೋ ಎಂದಿನವರೆಗೆ ಅವರು ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ, ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡವ ನುಷ್ಯರನ್ನು ನಾನಾಕಡೆಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇಮಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ಅವರು ಯೋಗ್ಯರು, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯಿದೆ, ಶಕ್ತಿಯಿದೆ, ಅರ್ಹತೆಯಿದೆ, ದಕ್ಷತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅವರು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದನಂತರ, ಅದು ತಪ್ಪು, ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೌರವ ತರುವ ಮಾತಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಮಹನೀಯರು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನನ್ನಮೇಲೆ ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬರೆಸಿದುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹೇಯವಾದ ವಿಚಾರ, ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳು, ಯೋಗ್ಯರು ಯಾರೂ ಆಡುವ ಮಾತಲ್ಲ. ವರದಿ ನನಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಆ ಮೂರು ಜನ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವರ ಮುಖವೇ ಕಾಣೆ. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರನ್ನಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರನ್ನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವ್ ಅವರು ಬಹುಶಃ ಜನವರಿ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು; ಇದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಏನೋ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ತಪ್ಪು ವರದಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸುಳ್ಳು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ; ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri B. P. KADAM.—Government's work is God's Work!

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is not very well worded. I do not want to comment upon it.

Sri B. P. KADAM.—He is a Congressman.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not claim that all Congressmen are angels nor all the members on the opposition side.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಒಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲಾ ಅಂಥವರಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸತ್ಯ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ವರದಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ! (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅರ್ಧ ಜನರೂ ಸಹ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸತ್ಯವಂತರು ಎಂದು ಜನರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಟೀಕೆ ಸರಿ

ಯಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಯಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಟೀಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನವರಿ ಏಳರಲ್ಲಿ ತಲಪಿತು. ಅದು ಅಚ್ಚಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಫೆಬ್ರುವರಿ ಎಂಟರ ವೇಳೆಗೆ ಮುದ್ರಣವಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದರಲ್ಲೇನಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕೂಡ ಚುನಾಯಿತರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರು ಮನಗಂಡು ನಮಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಓಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು; ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲ ತಡವಾಯಿತು. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ನಿಧಾನಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮರೆತೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನನ್ನನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬಂದಾಗ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪೂಣಚ್ಚರವರು "ಕಷ್ಟವೇಕೆ ಬರಬೇಕು? ಅಂಥ ಕಷ್ಟಕಾಲವೇ ಬಾರದಿರಲಿ, ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯ ಬರುವುದೇ ಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿ ಈ ವರೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯು ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆದ ದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಪುನಃ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪೋಟಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಸಂಸಾರದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಫಿ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯಲು ಸಕ್ಕರೆ ತರುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಚಳವಳಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭಿಸುವುದು ಸಾಧು ಅಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲದಂತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಐದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಶಾನಭೋಗರು, ತೋಟಿ, ತಳವಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಯೋಚನೆ ಸರಕಾರದ ತೀವ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಶೀಘ್ರ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತತ್ಕಾಲ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಸಹಕಾರ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವದು ಸಾಧು. ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅವರ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು 15 ನಿಮಿಷಗಳು ಅವಧಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I will now put the Demands to the vote of the House. The question is:

> "That the respective sums not exceeding the amounts shown in the List of Demands circulated to the members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July in respect of Demands Nos. 1 to 8, 10, 13 to 29, 32 to 49, 51 to 57, 57 and 58."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The Demands included in the schedule are granted.

(As directed by the Speaker, the motions for Demands for grants which were adopted by the House, are reproduced below).

DEMAND NO. 1—TAXES ON INCOME OTHER THAN CORPORATION TAX AND ESTATE DUTY.

4. *Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty.*

"That a sum not exceeding Rs. 9,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in

(MR. SPEAKER.)

course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty'."

DEMAND NO. 2.—LAND REVENUE.

7. Land Revenue.

"That a sum not exceeding Rs. 49,50,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Land Revenue'."

DEMAND NO. 3—STATE EXCISE.

8. State Excise Duties

"That a sum not exceeding Rs. 10,36,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'State Excise'.".

DEMAND NO. 4—STAMPS.

9. Stamps.

"That a sum not exceeding Rs. 95,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Stamps'."

DEMAND NO. 5.—FOREST.

10. Forest.

"That a sum not exceeding Rs. 57,69,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Forest'."

DEMAND NO. 6—REGISTRATION.

11. Registration.

"That a sum not exceeding Rs. 4,33,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect 'Registration'."

DEMAND NO. 7—TAXES ON VEHICLES.

12. Taxes on Vehicles.

"That a sum not exceeding Rs. 5,69,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Taxes on Vehicles'."

DEMAND NO. 8.—OTHER TAXES AND DUTIES.

13. Other Taxes and Duties.

"That a sum not exceeding Rs. 10,74,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

DEMAND NO. 10.—IRRIGATION

18. Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues.

"That a sum not exceeding Rs. 28,72,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues'.

DEMAND NO. 13.—GENERAL ADMINISTRATION

25. General Administration (Except the sub-major heads B and C.)

"That a sum not exceeding Rs. 72,29,000 be granted "on

account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'General Administration (Except the sub-major heads B and C)'."

DEMAND No. 14.—GENERAL ADMINISTRATION (STATE LEGISLATURE AND ELECTION CHARGES).

25. *General Administration (B Parliament and the State Legislature and C. Elections).*

"That a sum not exceeding Rs. 13,25,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'General Administration—(State Legislature and Election Charges)'."

DEMAND No. 15—ADMINISTRATION OF JUSTICE.

27, *Administration of Justice.*

"That a sum not exceeding Rs. 23,13,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Administration of Justice'."

DEMAND No. 16.— JAILS AND CONVICT SETTLEMENTS.

28. *Jails and Convict Settlements.*

"That a sum not exceeding Rs. 15,78,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Jails and Convict Settlements'."

DEMAND No. 17.—POLICE.

29. *Police.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,11,88,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Police'."

DEMAND No. 18.—PORTS AND PILOTAGE.

30 *Ports and Pilotage.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,00,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Ports and Pilotage'."

DEMAND No. 19.—SCIENTIFIC DEPARTMENTS.

36. *Scientific Departments.*

"That a sum not exceeding Rs. 3,43,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Scientific Departments'."

DEMAND No. 20.—EDUCATION.

37. *Education.*

"That a sum not exceeding Rs. 3,60,22,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Education'."

DEMAND No. 21.—MEDICAL.

38. *Medical.*

"That a sum not exceeding Rs. 88,28,000 be granted "on account" to the Government to

(MR. SPEAKER.)

defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of Medical'."

DEMAND NO. 22.—PUBLIC HEALTH.

39. Public Health.

"That a sum not exceeding Rs. 46,65,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Public Health'."

DEMAND NO. 23.—AGRICULTURE, HORTICULTURE AND FISHERIES.

40. Agriculture

"That a sum not exceeding Rs. 64,50,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Agriculture'."

DEMAND NO. 24.—RURAL DEVELOPMENT.

40-A. Rural Development.

"That a sum not exceeding Rs. 39,39,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Rural Development'."

DEMAND NO. 25.—VETERINARY.

41. Veterinary.

"That a sum not exceeding Rs. 25,59,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Veterinary'."

DEMAND NO. 26.—CO-OPERATION.

42. Co-operation.

"That a sum not exceeding Rs. 21,93,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Co-operation'."

DEMAND NO. 27.—INDUSTRIES AND SUPPLIES.

43. Industries and Supplies.

"That a sum not exceeding Rs. 5,40,21,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Industries and Supplies'."

DEMAND NO. 28.—MISCELLANEOUS DEPARTMENTS.

47. Miscellaneous Departments.

"That a sum not exceeding Rs. 12,09,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Miscellaneous Departments'."

DEMAND NO. 29.—CIVIL WORKS

50. Civil Works.

"That a sum not exceeding Rs. 2,74,79,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Civil Works'."

DEMAND NO. 32—FAMINE RELIEF.

54. Famine.

"That a sum not exceeding Rs. 8,21,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the

period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Famine Relief'."

DEMAND No. 33—POLITICAL PENSIONS-

54-A. Territorial and Political Pensions.

"That a sum not exceeding Rs. 90,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of "Territorial and Political Pensions'."

DEMAND No. 34.—PRIVY PURSES AND ALLOWANCES OF INDIAN RULERS.

54-B. Privy Purses and Allowances of Indian Rulers.

"That a sum not exceeding Rs. 13,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st of July 1957, in respect of 'Privy Purses and Allowances of Indian Rulers'."

DEMAND No. 35.—SUPERANNUATION ALLOWANCES AND PENSIONS.

55. Superannuation Allowances and Pensions.

"That a sum not exceeding Rs. 52,41,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Superannuation Allowances and Pensions."

DEMAND No. 36.—COMMUTATION OF PENSIONS.

55-A. Commutation of Pensions financed from Ordinary Revenues.

"That a sum not exceeding Rs. 1,57,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Commutation of pensions'."

DEMAND No. 37.—STATIONERY AND PRINTING.

56. Stationary and Printing.

"That a sum not exceeding Rs. 17,43,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Stationary and Printing."

DEMAND No. 38.—MISCELLANEOUS.

57. Miscellaneons.

"That a sum not exceeding Rs. 69,91,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Miscellaneous'."

DEMAND No. 39.—EXTRAORDINARY CHARGES.

63. Extraordinary Charges.

"That a sum not exceeding Rs. 3,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Extraodinary Charges'."

DEMAND No. 40.—COMMUNITY DEVELOPMENT.

63-B. Community Development Projects National Extension Service and Local Development Works.

"That a sum not exceeding Rs. 63,15,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Community Development Projects, National Extension

(MR. SPEAKER.)

Service and Local Development Works."

DEMAND NO. 41.—WORKING EXPENSES (FOREST).

X. Forest—d. (1) Wood Perservation Plant—Working expenses and Seigniorage.

"That a sum not exceeding Rs. 1,67,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'X. Forest—*d.* (1) Wood Preservation Plant—Working Expenses and Seigniorage.'

DEMAND NO. 42.—WORKING EXPENSES—IRRIGATION WORKS—COMMERCIAL.

XVII. I.N.E. & D. Works (Commercial)—Working Expenses.

"That a sum not exceeding Rs. 19,34,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'I.N.E.& D. Works (Commercial)—Working Expenses'."

DEMAND NO. 43.—WORKING EXPENSES (ELECTRICITY SCHEMES).

XLI. Receipts from Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 91,67,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Receipts from Electricity Schemes—Working Expenses'."

DEMAND NO. 44.—ROAD AND WATER TRANSPORT SCHEMES.

XLVI-A. Receipts from Road and Water Transport Schemes—Working Expenses.

"That a sum not exceeding Rs. 1,20,46,000 be granted "no account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Receipts from Road Transport Schemes—Working Expenses'."

DEMAND NO. 45.—COMPENSATION TO LANDHOLDERS ON THE ABOLITION OF ZAMINDARI SYSTEM.

65. Payment of Compensation to landholders, etc., on the abolition of Zamindari System.

"That a sum not exceeding Rs. 10,00,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of, 'Payment of Compensation to landholders, etc., on the abolition of Zamindari System'."

DEMAND NO. 46.—IRRIGATION (COMMERCIAL.)

68. Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial).

"That a sum not exceeding Rs. 3,00,33,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)'."

DEMAND NO. 47.—IRRIGATION—(NON-COMMERCIAL).

68-A. Construction of I.N.E. and D. Works (Non-Commercial).

"That a sum not exceeding Rs. 26,02,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'Construction of I.N.E. and D. Works-Non-Commercial'."

DEMAND No. 48.—IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH.

70.—Capital Outlay on Improvement of Public Health.

"That a sum not exceeding Rs. 9,81,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to the end of 31st July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Improvement of Public Health'."

DEMAND No. 49.—INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

72. Capital Outlay on Industrial Development.

"That a sum not exceeding Rs. 1,19,96,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Industrial Development'."

DEMAND No. 51.—CAPITAL OUTLAY ON CIVIL WORKS.

81. Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account.

"That a sum not exceeding Rs. 98,00,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account'."

DEMAND No. 52.—ELECTRICITY SCHEMES.

81-A. Capital Outlay on Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 4,95,12,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

DEMAND No. 53.—CAPITAL ACCOUNT OF OTHER STATE WORKS OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

82. Capital Account of other State Works outside the Revenue Account.

"That a sum not exceeding Rs. 16,50,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital account of other State Works outside the Revenue Account'."

DEMAND No. 54.—MISCELLANEOUS CAPITAL ACCOUNT.

82-B. Capital Outlay on Road Transport Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 29,93,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Road Transport Schemes'."

DEMAND No. 55.—COMMUTATION VALUE OF PENSIONS.

83. Payments of Commuted Value of Pensions.

"That a sum not exceeding Rs. 1,72,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Commutation of Pensions'."

DEMAND No. 56.—PAYMENT TO RETRENCHED PERSONNEL.

85. Payments to Retrenched Personnel.

"That a sum not exceeding Rs. 10,000 be granted 'on

(MR. SPEAKER.)

account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Payments to Retrenched Personnel'."

DEMAND NO. 57.—SCHEMES CONNECTED WITH STATE SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING.

85-A. Capital Outlay on State Schemes of Government Trading.

"That a sum not exceeding Rs. 18,20,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Schemes of State Trading'."

DEMAND NO. 57 A.—APPROPRIATION TO THE CONTINGENCY FUND.

85-B. Appropriation to the Contingency Fund.

"That a sum not exceeding Rs. 1,00,00,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to the end of 31st day of July 1957, in respect of 'Appropriation to the Contingency Fund'."

DEMAND NO. 58—LOANS AND ADVANCES.

P. Loans and Advances by the State Government.

"That a sum not exceeding Rs. 1,69,84,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Loans and Advances by the State Government'."

DEMANDS FOR SUPPLEMENTARY GRANTS FOR 1956-57.

MR. SPEAKER.—I will now put the Demands in respect of the Supplementary grants. The question is:

"That the further sums not exceeding the amounts shown in the List of Demands and Additional and Supplementary Grants for the year 1956-57, circulated to the members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st March 1957 in respect of Demands Nos. 14, 24, 27, 38, 44, 45, 48, 49, 54 and 58."

The Motion was adopted.

MR. SPEAKER.—The Demands are granted.

(As directed by the Speaker, the motion for Demands for Additional and Supplementary Grants which were adopted by the House, are reproduced below):

DEMAND NO. 14.—GENERAL ADMINISTRATION.

25. *General Administration (Sub-major heads B and C.)*

"That a further sum not exceeding Rs. 6,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'General Administration (Sub-major heads B and C)'."

DEMAND NO. 24.—RURAL DEVELOPMENT.

40-A. *Rural Development.*

"That a further sum not exceeding Rs. 11,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of Rural Development'."